

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

NÁVRH VZNIKU A ČINNOSTI BEZPEČNOSTNÍCH STŘEDISEK V ČESKÉ REPUBLICCE

Bakalářská práce

Autor: Jaroslav Mück

Studijní program: Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání a
ochranu obyvatelstva

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřísal, Ph.D., MBA

Olomouc 2023

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Jaroslav Mück

Název práce: Návrh vzniku a činnosti bezpečnostních středisek v ČR

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřisal, Ph.D., MBA

Pracoviště: Katedra aplikovaných pohybových aktivit

Rok obhajoby: 2023

Abstrakt:

Cílem diplomové práce „Návrh vzniku a činnosti bezpečnostních středisek v ČR“ je v teoretické části analyzovat historický stav vzniku a současný stav existence a činnosti bezpečnostních středisek ve státech Visegrádské čtyřky.

Dále detailní pozornost věnovat návrhu jejich vzniku, činnosti a využití ve prospěch realizace úkolů ochrany obyvatelstva v ČR.

V praktické části zjistit aktuální názory občanů na nutnost vzniku středisek a potřebnost jejich činnosti formou sociologického výzkumu. Na základě výsledku navrhnout řešení a implementaci do bezpečnostního systému ČR.

Klíčová slova:

bezpečnost, bezpečnostní středisko, bezpečnostní rizika a hrozby, bezpečnostní politika

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Jaroslav Mück
Title: Proposal for the establishment and operation of security centres in the Czech Republic

Supervisor: prof. Ing. Pavel Otřísal, Ph.D., MBA
Department: Department of Adapted Physical Activities
Year: 2023

Abstract:

The aim of the thesis „of the establishment and operation of security centers in the Czech Republic“ in the theoretical part is to analyze historical state of origin and current state of existence and activity of security centers in Austria and V4 states.

Furthermore, pay detailed attention to the design of their origin, activities and use in favor of the implementation of tasks of protection of the population in the Czech Republic.

In the practical part to find out the current views of citizens on the need for centers and the need for their activities in the form of sociological research. Based on the result, propose a solution and implementation into the security system of the Czech Republic.

Keywords:

security, security center, security risks and threats, security policy

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracoval samostatně pod vedením prof. Ing. Pavla Otřísala, Ph.D., MBA, uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V e Frýdku-Místku dne 20. června 2023

.....

Děkuji prof. Ing. Pavlu Otřísalovi, Ph.D., MBA za ochotu, čas, odborné vedení a poskytování cenných rad při zpracování bakalářské práce. Rád bych poděkoval slečně Anetě Mazouchové za pomoc při analýze a statistickém vyhodnocování získaných dat. Srdečně děkuji mé ženě Vendule Mückové za podporu a trpělivost. V neposlední řadě patří poděkování mé sestře Bc. Mileně Mückové za korekci a rady při zpracování mé práce.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	11
2 Přehled poznatků	12
2.1 Vymezení základních pojmů bezpečnostní terminologie	12
2.1.1 Bezpečnost	12
2.1.2 Vnější bezpečnost státu.....	12
2.1.3 Vnitřní bezpečnost státu	12
2.1.4 Bezpečnostní prostředí.....	13
2.1.5 Národní bezpečnost	14
2.1.6 Hrozba	14
2.1.7 Riziko	14
2.1.8 Mimořádná událost	14
2.1.9 NATO – Severoatlantická aliance	15
2.1.10 Civilní nouzové plánování.....	15
2.1.11 Integrovaný záchranný systém (IZS).....	16
2.1.12 Obec s rozšířenou působností (ORP).....	16
2.2 Bezpečnostní systém ČR	17
2.2.1 Právní předpisy řešící oblast zajišťování obrany státu	17
2.2.2 Vymezení základního referenčního objektu pro implementaci východisek výzkumu.....	18
2.2.3 Struktura bezpečnostního systému ČR	18
2.2.4 Funkce bezpečnostního systému ČR	19
2.2.5 Ochrana obyvatelstva.....	19
2.2.6 Integrované bezpečnostní centrum Moravskoslezského kraje (IBC)	19
2.3 Strategické bezpečnostní dokumenty ČR	20
2.3.1 Bezpečnostní strategie České republiky.....	20
2.3.2 Bílá kniha o obraně.....	20
2.3.3 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030.....	20
2.3.4 Obranná strategie České republiky	22
2.3.5 Koncepce přípravy občanů k obraně státu.....	22
2.3.6 Pandemický plán ČR	23

2.3.7	Instrukce pro vyhlášení jednotlivých stupňů bezpečnostní ochrany důležitých objektů	23
3	HISTORIE A SOUČASNÝ STAV VZNIKU A ČINNOSTI BEZPEČNOSTNÍCH STŘEDISEK A institucí VE STÁTECH V4	24
3.1	ČR	24
3.2	Slovensko	25
3.3	Polsko	25
3.4	Maďarsko	26
4	Cíle	28
4.1	Výzkumné otázky, hypotéza	28
5	Metodika.....	29
5.1	Metody sběru dat – dotazníkové šetření.....	29
5.2	Statistické zpracování dat	29
5.3	Mann Whitneyův test pro dva nezávislé výběry.....	30
5.4	χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce	30
5.5	Dotazníkové otázky	31
6	Výsledky	39
7	Diskuse.....	49
7.1	Výzkumná otázka 1: Jsou problémy současné bezpečnosti dostatečně reflektovány ve strategických bezpečnostních dokumentech ČR?	49
7.2	Výzkumná otázka 2: Jsou obyvatelé České republiky připraveni akceptovat myšlenku vzniku bezpečnostních center?	49
7.3	Hypotéza 1: Podpora vzniku nového bezpečnostní instituce roste s velikostí bydliště. 50	
7.4	Hypotéza 2: Respondenti ve vyšším věku (52+) mají větší tendenci podporovat vznik nové bezpečnostní instituce v jejich obci/městě.....	51
7.5	Hypotéza 3: Bezpečnostní centra více přispějí k chápání bezpečnosti jako významného fenoménu ochrany obyvatelstva v době, kdy válka na Ukrajině bezprostředně ohrožuje východní hranici Severoatlantické aliance.....	52
8	Závěry a návrhy pro rozvoj oboru.....	54
9	Souhrn	56
10	Summary.....	57

11	Referenční seznam	58
12	Přílohy.....	60
	12.1 Dotazník:.....	60
	12.2 Základní údaje o respondentech	63

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
MO	Ministerstvo obrany
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NATO	Severoatlantická aliance
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
Oob	Ochrana obyvatelstva
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
SO	Správní obvod
USA	Spojené státy americké
ZHN	Zbraně hromadného ničení
α	Hladina významnosti
χ^2	Výběrová statistika
Σ	Suma

1 ÚVOD

V současném rychle se vyvíjejícím a neustále se měnícím světě se otázky bezpečnosti stávají stále naléhavějšími. Zabezpečení a ochrana občanů a státu před různými hrozbami se stává prioritou pro vlády a instituce po celém světě. V tomto kontextu se Česká republika neseťkává pouze s výzvami, které přináší moderní doba, ale také s novými typy hrozeb a nebezpečí. S rozvojem technologií a zvyšující se složitostí hrozeb vyvstává potřeba vytvoření efektivních bezpečnostních struktur, které budou schopné účinně reagovat na mimořádné události a zajistit bezpečnost obyvatelstva.

Prvotní myšlenka inovace v oblasti zajištění bezpečnosti občanů a státu prostřednictvím vytvoření a činnosti nové bezpečnostní instituce u mě vyvstala v době pandemie COVID-19. V této době se rapidně zvýšily snahy o oslabení demokratických základů státu formou dezinformačních kampaní. Pandemie a problémy s ní spjaté zaskočily nejen Českou republiku, ale celý svět nepřipravený. U obyvatel České republiky byl vyvolán strach a panika. Vláda svými nesystematickými kroky, nekonzistentními stanovisky a nejasnými prohlášeními způsobila u občanů prohloubení pocitu deziluze a beznaděje. Vyhledávání kvalitních informací o zásadách bezpečného chování stěžoval všudypřítomný informační šum.

Tyto, a další události mě motivovaly k záměru pomoci občanům ČR prostřednictvím dobrovolnické činnosti v nemocnici ve Frýdku-Místku, podpory pravidelné pohybové aktivity široké veřejnosti, apelu na používání zdravého rozumu a šíření pozitivní nálady a atmosféry. Zároveň mě tato situace upevnila v rozhodnutí začít studovat obor Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání a ochranu obyvatelstva na univerzitě Palackého v Olomouci, dále se věnovat bezpečnostní problematice a napsat bakalářskou práci s bezpečnostní tematikou.

V teoretické části shrnu a popíšu poznatky z bezpečnostního systému ČR a ostatních států V4. Ze získaných informací budu zkoumat možnosti využití ve prospěch realizace úkolů ochrany obyvatelstva v České republice.

V praktické části zjistím aktuální názory občanů na otázky v oblasti bezpečnosti, nutnost vzniku středisek, potřebnost jejich činnosti a funkcionalitu.

Mým osobním cílem je vzbudit zájem o tuto vědní oblast a oslovit širší veřejnost, aby začala o této disciplíně kriticky přemýšlet a diskutovat.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Vymezení základních pojmů bezpečnostní terminologie

Tato kapitola slouží k definování klíčových pojmů, kterým se budu v práci věnovat. Přestože jsou některé z níže uvedených termínů běžně užívané i v obecné rovině, v odborném kontextu mohou být bez správné definice používány intuitivně a mnohdy ne zcela správně. Do jisté míry tedy vyžadují formální vymezení.

2.1.1 Bezpečnost

Dle Burgesse je možné bezpečnost v nejobecnější rovině charakterizovat jako pojem bez vlastního pozitivního obsahu a substance. Jedná se o popis či vlastnost určitého vztahu. *„(Bezpečnost) je perspektivou. Negativní vymezení spočívá v důrazu na nepřítomnost a potlačení hrozeb, nebezpečí či rizik (a z nich plynoucího strachu). Předmětem ohrožení a ochrany jsou vždy hodnoty, bezpečnost je tedy zakotvena v oblasti hodnot.“* (Burgess, 2011)

Na základě studia odborné literatury jsem došel k závěru, že bezpečnost se vztahuje ke stavu, kdy je systém definovaný jako referenční objekt schopný odolávat různým vnějším i vnitřním hrozbám, ať jsou předvídatelné nebo nečekané. Bezpečnosti může být dosažena tehdy, když se zachová struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cíli, které jsou stanoveny. (MV ČR, 2016)

2.1.2 Vnější bezpečnost státu

Při aplikaci obecného chápání pojmu bezpečnost na situaci týkající se vnější bezpečnosti státu je možné hovořit o stavu, kdy jsou minimalizovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku. Tyto hrozby mohou být různorodé povahy. Naturogenní či antropogenní.

Vnější bezpečnost státu lze také chápat jako: „souhrn mezinárodněpolitických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy.“ (MV ČR, 2016)

2.1.3 Vnitřní bezpečnost státu

Pod pojmem vnitřní bezpečnost státu rozumíme stav, kdy jsou vnitřní hrozby ohrožující stát a jeho zájmy mitigovány na nejnižší možnou míru. Jedná se rovněž o celkový výčet legislativních norem, vnitřních bezpečnostních podmínek a opatření, pomocí kterých stát

zajišťuje celkovou ekonomickou prosperitu, bezpečnost svých občanů a demokratické prostředí. (MV ČR, 2016)

Vnitřní bezpečnost a ochranu obyvatelstva v ČR zajišťují bezpečnostní sbory. Největší zodpovědnost a působnost má Policie České republiky, která zajišťuje i veřejný pořádek. V součinnosti může participovat také Hasičský záchranný sbor České republiky, dále obecní policie a Armáda České republiky, případně další ozbrojené sbory. (MV, 2019)

2.1.4 Bezpečnostní prostředí

Mathiopoulos vymezuje bezpečnostní prostředí jako prostor, ve kterém se zájmy států střetávají se zájmy ostatních aktérů ovlivňující bezpečnostní politiku státu. Při otázce o rozloze bezpečnostního prostředí píše, že: *„Čím jsou zájmy států (odvozené od jeho pozice a vlivu v systému mezinárodních vztahů) dalekosáhlejší, tím je rozsáhlejší i bezpečnostní prostředí, v němž hodlá tyto zájmy prosazovat a chránit. Z tohoto důvodu se často hovoří např. o bezpečnostním prostředí Evropy, bezpečnostním prostředí USA apod., neboť tato prostředí jsou co do rozsahu a spektra zájmů vnímána odlišně. Takové teritoriální vymezení je proměnlivé a jeho rozsah je nutné uvažovat vždy vzhledem k subjektu, jehož se týká. Např. z hlediska bezpečnostní politiky USA má „bezpečnostní prostředí“ výrazně globálnější a teritoriálně rozsáhlejší charakter.“* (Mathiopoulos, 2000)

Frank ve své práci rozlišuje tři druhy bezpečnostního prostředí: bezprostřední bezpečnostní prostředí, blízké bezpečnostní prostředí a vzdálené bezpečnostní prostředí. Toto dělení je určeno na základě proximity bezpečnostních výzev.

Do bezprostředního bezpečnostního prostředí spadají zejména sousední státy a regionální integrační uskupení.

Za blízké bezpečnostní prostředí považujeme větší integrační celky, v případě ČR se jedná o evropské státy a zároveň mezinárodní organizace, ve kterých se ČR angažuje (EU, NATO, a další). Oproti předešlému prostředí může ČR ovlivnit vývoj konkrétních bezpečnostních otázek pouze v omezeném rozsahu, což je zapříčiněno vyšším počtem aktérů.

Vzdálené bezpečnostní prostředí je definováno jako oblast, do které spadají hlavní zájmové oblasti světových a evropských mocností. ČR může zasahovat do tohoto prostředí pouze marginálně např. projednáváním konkrétních záležitostí na půdě OSN. (Frank, 2007)

2.1.5 Národní bezpečnost

Národní bezpečnost je stav, ve kterém je stát schopen předcházet, či eliminovat hrozby, které mohou vést ke ztrátě své suverenity, zániku územní celistvosti, narušení demokratických hodnot nebo poškození zdraví občanů, životního prostředí či majetku. O Národní bezpečnosti můžeme hovořit pouze v případě, kdy ani spojenci státu nečelí hrozbám, které by vyžadovaly naši ozbrojenou či jinou rizikovou spoluúčasť. (Zeman a kol., 2002)

2.1.6 Hrozba

Hrozby jsou zdrojem rizik. Jejich navození může být náhodné, či zamýšlené. Pro účely této práce vycházím z informačního servisu ministerstva vnitra, který definuje hrozby jako: „*přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu.*“ (MV ČR, 2016)

2.1.7 Riziko

Rizika jsou definována jako: „*možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí.*“ (MV ČR, 2016)

Rizika představují prvek nejistoty v oblasti strategického plánování. Závažnost a pravděpodobnost nastání škodlivých následků vyplývajících z jednotlivých rizik posuzujeme na základě analýzy rizik, organizační metody, která systematicky vyhodnocuje schopnost státu reagovat na určité podněty a navrhuje efektivní řešení problémů, které z nečekaných situací vyvstanou. (MV ČR, 2016)

2.1.8 Mimořádná událost

Za mimořádnou událost můžeme považovat bezpečnostní hrozbu, která má potenciál napáchat škody na zdraví a životě lidí, škody na majetku a životním prostředí. Mimořádnou událost definuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, jako „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací*“.

2.1.9 NATO – Severoatlantická aliance

V angličtině North Atlantic Treaty Organization, ve francouzštině Organisation du traité de l'Atlantique nord – OTAN. *Severoatlantická aliance* je politický a vojenský pakt, historicky vycházející jako reakce na bipolární rozdělení světa mezi dvěma supervelmocemi Spojenými státy americkými a Sovětským svazem.

Základním dokumentem Aliance je Severoatlantická smlouva, podepsaná 4. dubna 1949 ve Washingtonu. Klíčové ustanovení smlouvy je článek 5.: *„Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude útok proti všem, a proto odsouhlasily, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich uplatní právo na individuální nebo kolektivní obranu, uznané článkem 51 Charty Spojených národů, pomůže smluvní straně nebo strany takto napadeným tím, že související podnik se shoduje se všemi takovou akcí, jakou bude považovat za nutnou, včetně použití ozbrojených sil, s cílem obnovit a udržet bezpečnost severoatlantické oblasti. Každý takový útok a opatření učiněná v důsledku všech oznámení Rady bezpečnosti. Tato opatření budou ukončena, jakmile Rada bezpečnosti přijme opatření nutná pro obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.“* (NATO, 1949)

Česká republika se stala oficiálním členem NATO dne 12. března 1999 spolu s Polskem a Maďarskem. Od té doby je plně zapojena do činností i misí Aliance a získala tím i její bezpečnostní záruky. V současnosti je součástí Severoatlantické aliance 31 členských států. Nejnovějším členem je Finsko (duben 2023). Dalším možným členem je Švédsko, jež mělo přistoupit společně s Finskem. Žádost Švédska o členství v NATO však vetovaly státy Turecko a Maďarsko.

2.1.10 Civilní nouzové plánování

Proces zaměřující se na akvizici civilních zdrojů, nezbytných pro zachování bezpečnosti ČR v krizových situacích. V rámci NATO je civilní nouzové plánování chápáno jako: *„část systému obranného plánování NATO zaměřená na zajišťování civilních zdrojů a ochranu obyvatelstva.“* (MVČR, 2023)

Jak uvádí Dittrich: *„Civilní nouzové plánování spadá do národní kompetence a civilní prostředky zůstávají v každé situaci pod národní kontrolou. Nicméně, národní kapacity jsou harmonizovány na úrovni NATO v zájmu zabezpečení řádného plnění plánů, jednotlivých postupů a použitelnosti nezbytných prostředků. Prostředky zahrnují lodě, letadla, vlaky, lékařská zařízení,*

komunikace, kapacity nezbytné k odstraňování následků katastrof a další civilní zdroje.“ (Dittrich, 2010)

2.1.11 Integrovaný záchranný systém (IZS)

Integrovaný záchranný systém představuje komplexní, koordinační a spolupracující strukturu záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob. Jeho hlavním cílem je poskytovat efektivní ochranu obyvatelstva a majetku v případě mimořádných událostí. IZS integruje a synchronizuje činnosti různých složek, které společně pracují na záchranných operacích, obnově po mimořádných událostech a jejich prevenci. Tímto způsobem zajišťuje efektivní a koordinovanou reakci na různé situace ohrožující bezpečnost občanů. IZS ČR je právně zakotven zákonem č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. (Hanuška et al., 2022)

IZS obsahuje základní složky:

- Hasičský záchranný sbor,
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policii ČR

Mezi ostatní složky IZS patří:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

System je koordinován operačními a informačními středisky. (MV, 2019)

2.1.12 Obec s rozšířenou působností (ORP)

Obec je základní jednotkou územní samosprávy České republiky. Právní formou je vedená jakožto veřejnoprávní korporace. Má vlastní majetek, se kterým hospodaří a v právních vztazích vystupuje pod svým jménem, přičemž v mnoha ohledech jedná nezávisle na státu.

Míra přenesené působnosti záleží na konkrétním postavení obce na tří stupňové škále. Obce s rozšířenou působností se vyznačují tou nejvyšší mírou autonomie. Z kompetencí svěřených obecním úřadům ORP je důležité zmínit zejména možnost vydávání nařízení obce pro správní obvod ORP a také působnost živnostenských úřadů na jejich území.

Právní znění ORP upravuje zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení).

2.2 Bezpečnostní systém ČR

Pro účely zajištění bezpečnostních zájmů má ČR vyvinutý komplexní bezpečnostní systém, operující na mnoha rovinách, který plní funkci institucionálního rámce při tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky. Základem tohoto systému je především vymezení pravomocí jednotlivých složek (zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, právnických a fyzických osob) a vymezení konkrétních oblastí působnosti, případně jejich vzájemných vazeb mezi sebou. (MZV ČR, 2015)

Bezpečnostní systém je možné rozdělit na dvě úrovně:

- „ústřední, kterou představuje prezident republiky, vláda, včetně Bezpečnostní rady státu, Parlament České republiky, ministerstva a jiné ústřední správní úřady uvedené v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.
- územní úroveň, kterou tvoří orgány na úrovni krajů, obcí s rozšířenou působností a (základních) obcí.“ (Jakubcová & Šugár, 2013)

2.2.1 Právní předpisy řešící oblast zajišťování obrany státu

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Definuje nástroje státu k plnění jeho základní povinnosti, tzn. zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrany jejich demokratických základů a ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot.

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky
Stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností.
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky
Upravuje postavení, úkoly a členění ozbrojených sil České republiky

- Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)
Obsahuje ustanovení o branné povinnosti a opatření související s vyhlášením stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.
- Nařízení vlády č. 139/2017 Sb., o plánování obrany státu
Prováděcí právní předpis k zákonu č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Definuje plány obrany státu a stanovuje pravidla pro jejich zpracování.
- Vyhláška č. 280/1999 Sb., kterou se stanoví postup při uplatňování požadavku na určení věcných prostředků a jejich převzetí, postup při uplatňování požadavku na určení fyzických osob k pracovní výpomoci nebo k pracovní povinnosti a kterou se stanoví náležitosti a vzor dodávacího příkazu, náležitosti a vzor dokladu o převzetí věcného prostředku, náležitosti a vzor dokladu o vrácení věcného prostředku a náležitosti a vzor povolávacího příkazu
- Prováděcí právní předpis k zákonu č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Stanovuje proces vyžadování věcných prostředků a ukládání pracovní povinnosti a pracovní výpomoci za stavu ohrožení státu a za válečného stavu

Povinnosti obecních úřadů ORP vyplývající ze zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

2.2.2 Vymezení základního referenčního objektu pro implementaci východisek výzkumu

Na základě studia zdrojů z oblasti bezpečnostní problematiky jsem došel k závěru, že referenční objekt lze chápat jako určitý bod zájmu, který je nebo může být ohrožen, a je nutné ho chránit. Pro účely této práce jsem zvolil referenční objekt odpovídající struktuře výkonu veřejné správy a administrativního členění ČR, což je ORP.

2.2.3 Struktura bezpečnostního systému ČR

Bezpečnostní systém ČR je tvořen hierarchickou strukturou sestávající se z prezidenta republiky jakožto vrchního velitele ozbrojených sil, parlamentu ČR, vlády ČR, bezpečnostní rady státu a jejích pracovních orgánů, ústředních správních úřadů, krajských a obecních úřadů, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, zpravodajských služeb, záchranných sborů, záchranných služeb a havarijních služeb. Za řízení a funkčnost bezpečnostního systému ČR je odpovědný vrcholný orgán výkonné moci – vláda ČR. (MZV ČR, 2015)

2.2.4 Funkce bezpečnostního systému ČR

Bezpečnostní systém ČR má základní funkci řídit a koordinovat činnost složek odpovědných za zajištění bezpečnostních zájmů státu. Do určité míry stanovené právními předpisy však tuto povinnost sdílejí i státní orgány, orgány územní samosprávy, právnické osoby a fyzické osoby. (MZV ČR, 2015)

2.2.5 Ochrana obyvatelstva

Pojem ochrana obyvatelstva (Oob) je zakotven v české legislativě v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů a definuje jej takto: „*Plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití a další opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku*“. Termín ochrana obyvatelstva bývá často nesprávně chápán v kontextu s civilní ochranou a civilní obranou, což má za následek nejasnosti v úkolech a funkcích jednotlivých odvětví. Jasný terminologický výklad Oob je obsažen v koncepci ochrany obyvatelstva, což usnadňuje přesné chápání těchto pojmů. (Zeman et al., 2021)

Dle mého názoru vhodně vymezuje a vystihuje podstatu Oob Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030 jako: „*Systém prevence, připravenosti a odezvy vůči mimořádným událostem a krizovým situacím, jehož cílem je ochrana životů, zdraví, majetku a životního prostředí. Oob pokrývá hrozby nevojenského i vojenského charakteru a je úkolem státních orgánů, orgánů územních samospráv, právnických a podnikajících fyzických osob, ale také úkolem samotných občanů.*“ (MV & HZS ČR, 2020)

2.2.6 Integrované bezpečnostní centrum Moravskoslezského kraje (IBC)

IBC je situováno v centru města Ostravy. Je to sdílené pracoviště IZS, které přijímá všechna tísňová volání (linky 112, 150, 155, 156, 158) z celého Moravskoslezského kraje. Tato volání vyhodnocují v jednom dispečerském sále příslušníci všech základních složek IZS. Následně vysílají záchranné síly a prostředky do místa určení a zároveň je vzájemně koordinují.

IBC využívá moderní informační technologie např. jednotné mapové podklady GIS, automatickou lokalizaci volajícího, společné informační a databázové servery, společné zabezpečené sítě, Integrovaný systém výjezdů (ISV) včetně modulu Spojář, který slouží k organizaci a řízení výjezdu jednotek požární ochrany a mnoho dalších.

Projekt IBC umožnil efektivnější komunikaci mezi složkami IZS, kvalitnější spolupráci a výsledky při řešení mimořádných událostí. Zároveň díky sloučení a sdílení došlo k tzv. úsporám z rozsahu, takže IBC přineslo i ekonomickou efektivitu. (Faster, 2011)

2.3 Strategické bezpečnostní dokumenty ČR

Následující podkapitola pojednává o klíčových strategických bezpečnostních dokumentech, implementovaných na území ČR. Shrnuje jejich obsahovou podstatu. Zkoumá stav a aktuálnost dokumentů vzhledem k nynějším bezpečnostním hrozbám.

2.3.1 Bezpečnostní strategie České republiky

Bezpečnostní strategie České republiky je základním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu, který byl vládou schválen v únoru 2015. Vymezuje životní, strategické a další významné zájmy ČR a definuje dlouhodobou vizi státu, jejímž cílem je zajištění podmínek pro zdravý rozvoj a prosperitu ČR a svých obyvatel. Rovněž představuje přístupy, nástroje a opatření pomocí jejichž implementace plánuje požadovaného stavu dosáhnout. (Bezpečnostní informační služba, 2021)

V důsledku toho, že se bezpečnostní situace v uplynulých letech značně proměnila, je zapotřebí reagovat na tyto změny a dosáhnout určité míry interdisciplinárního propojení v oblastech bezpečnostních zájmů pro efektivní zajištění bezpečnosti republiky. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

2.3.2 Bílá kniha o obraně

Tento souhrnný dokument popisuje celkový stav Ministerstva obrany a ozbrojených sil České republiky, analyzuje funkce a schopnosti českých ozbrojených sil a vymezuje konkrétní cíle pro jejich stabilní rozvoj. Jedná se o komplexní projektové řízení zaměřené na optimalizaci sektoru Ministerstva obrany České republiky. Klíčovým aspektem je zajištění operační schopnosti ozbrojených sil ČR a splnění mezinárodních závazků. (Bílá kniha o obraně, 2011)

2.3.3 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030

Bezpečnostní dokument navazující na Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 vydanou v roce 2013. Zohledňuje vývoj v období od roku 2013 do roku 2021 včetně koronavirové krize, zároveň i zkušenosti z proběhlých mimořádných událostí a

krizových situací, a představuje nový pohled na ochranu obyvatelstva v ČR. Hlavní myšlenkou a klíčovým motivem je motto: „Připravený občan. Připravený systém.“

Koncepce ukládá 12 úkolů, resp. úkolových oblastí, z nichž 6 navazuje na klíčové koncepční úkoly realizované v období let 2013 – 2020 a dále je rozvíjí. Koncepce předkládá vizi, v níž je těchto 12 úkolových oblastí rovnoměrně rozděleno mezi tři strategické cíle. (MV - generální ředitelství HZS ČR, 2021)

Obrázek č. 1: Strategické cíle koncepce ochrany obyvatelstva

2.3.4 Obranná strategie České republiky

Obranná strategie ČR je klíčovým nástrojem pro plánování a koordinaci obranných aktivit České republiky. Tento strategický plán byl vytvořen s ohledem na platné právní předpisy ČR, mezinárodní smlouvy a závazky. Hlavním úkolem obranné strategie je zajistit úplnou připravenost ozbrojených sil České republiky na obranu země v případě vnějšího napadení. Důležitou součástí strategie je také zapojení českých ozbrojených sil do kolektivní obrany území v rámci Severoatlantické smlouvy a NATO. Ozbrojené síly se rovněž podílejí na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účastí na operacích na podporu a udržení míru a na záchranných a humanitárních akcích. Aktivně se také angažují v oblasti podpory míru a bezpečnosti, což zahrnuje jejich účast na humanitárních misích a záchranných akcích. (Obranná strategie České republiky: The defence strategy of the Czech Republic, 2017)

2.3.5 Koncepce přípravy občanů k obraně státu

Dokument vydaný Ministerstvem obrany v roce 2012 analyzuje stav přípravy občanů k obraně ČR. Na základě závěrů provedené analýzy rozvíjí zásady stanovené Bílou knihou o obraně, Bezpečnostní strategií ČR a Obrannou strategií ČR.

„Kvalita, pravidelnost a komplexní zaměření přípravy občanů k obraně může výrazně přispět nejen ke zvýšení úrovně ochrany obyvatel, ale i ke snižování škod na jejich majetku a zejména ke snížení ztrát na lidských životech jak při vyhlášení stavu ohrožení státu v souvislosti se zajišťováním obrany před vnějším napadením a válečného stavu, tak i za dalších situací vojenského charakteru, jež se dotýkají bezpečnostních zájmů ČR.“ (MO, 2012)

V koncepci jsou uvedeny největší problémy v systému vzdělávání pro přípravu občanů k obraně státu. Jde o absenci odpovědnosti a povinnosti dotčených orgánů danou zákony, neexistenci uceleného systému přípravy na celostátní úrovni, neexistenci uceleného zdroje informací a nezájem většiny občanů o přípravu. Dalším zde uvedeným problémem je absence stanovení způsobu, jakým donutit plnění povinností příslušných orgánů, a také způsobu přípravy občanů. Tato nejasná vymezení mají za následek nesystematickou a nekoordinovanou činnost v oblasti vzdělávání občanů. (MO, 2012)

2.3.6 Pandemický plán ČR

Pandemický plán České republiky stanovuje opatření při vypuknutí chřipkové pandemie s hlavním cílem zmírnit její očekávané zdravotní, sociální a ekonomické následky na co nejnižší míru. Mezi hlavní cíle PP ČR patří:

- *„posílení národního systému rychlého varování pro včasné zachycení možného onemocnění způsobeného pandemickým kmenem,*
- *rychlá identifikace nové varianty chřipkového viru u drůbeže, ptáků či jiných zvířat,*
- *rychlé zachycení vzniku nového subtypu viru chřipky v populaci,*
- *minimalizování rozšíření nového viru a předejití vzniku pandemie, pokud je to možné,*
- *průběžné vyhodnocování epidemiologické situace, analýza výskytu, přijímání okamžitých protiepidemických opatření,*
- *zabezpečení léčby nemocných a léčba komplikací,*
- *zabezpečení pohřbívání mrtvých,*
- *zabezpečení informovanosti zdravotnických pracovníků a veřejnosti,*
- *kontrola dodržování doporučených opatření,*
- *redukování dopadu pandemie chřipky na společnost,*
- *minimalizování ekonomických ztrát.“ (MZV ČR, 2011)*

2.3.7 Instrukce pro vyhlášení jednotlivých stupňů bezpečnostní ochrany důležitých objektů

Dokument vydaný Bezpečnostní radou státu popisuje čtyři stupně bezpečnostní ochrany objektů a vydává příslušným orgánům doporučená opatření při vyhlášení jednotlivých stupňů.

Jedná se o stupeň možného ohrožení, stupeň zvýšené hrozby teroristických nebo jiných aktivit, stupeň vzniku reálné hrozby (např. při obdržení legitimních zpravodajských informací) a stupeň přímého ohrožení, či uskutečnění útoku. (Bezpečnostní rada státu, 2002)

3 HISTORIE A SOUČASNÝ STAV VZNIKU A ČINNOSTI BEZPEČNOSTNÍCH STŘEDISEK A INSTITUCÍ VE STÁTECH V4

Po rozpadu bývalého Sovětského svazu se post sovětské státy musely vyrovnat s nejednoduchou situací v podobě komplexních ekonomických, sociálních i právních změn. Zároveň nemůžeme opomenout procesy privatizace a nárůst kriminality v důsledku otevření vnějších hranic. Významným tématem v oblasti bezpečnosti byly rovněž lustrace (tj. Prověřování bývalých politiků, veřejných činitelů apod. S cílem odhalit bývalé členy tajné policie). V následujících podkapitolách se budu podrobněji věnovat vývoji na území jednotlivých států střední Evropy včetně České republiky. (Tvrdá, 2018)

3.1 ČR

Počátkem roku 1990 vznikla Československá federativní republika (ČSFR), resp. se přejmenovala ze stávající Československé socialistické republiky, což přineslo významné změny nejen v politickém uspořádání země, ale také ve sféře bezpečnosti a vyhlídkách do budoucna. Po svém vzniku čelila ČSFR novým výzvám, mezi které patřilo například stažení vojsk Varšavské smlouvy. Tento proces byl úspěšně dokončen v roce 1991.

Po revoluci došlo k následujícím institucionálním změnám ve sféře bezpečnosti. Nejprve byla rozpuštěná Státní bezpečnost (StB) a začaly vznikat nové zpravodajské složky. Z veřejné bezpečnosti se pak stala Policie České republiky. V souvislosti s Policií pak postupně vznikaly další složky její kontroly, a to Inspekce ministerstva vnitra a Generální inspekce bezpečnostních sborů, známá pod zkratkou GIBS. Policie ČR od té doby prošla několika reformami upravujícími její horizontální a vertikální fungování, a v rámci ní funguje samozřejmě mnohem více útvarů, to však není předmětem této práce. Okrajově si dovoluji zmínit například antikonfliktní týmy (AKT), které vznikly na úrovni krajských policejních ředitelství a jsou nasazovány při hromadných akcích (typicky sportovní utkání či veřejné protesty) a mají zajistit předcházení agresivních konfliktů mezi zúčastněnými. (Tvrdá, 2018)

Ke vzniku samostatné České republiky se váže i vznik Ústavy včetně Listiny základních práv a svobod. Bezpečnost ČR a jejich občanů je vymezena ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava ČR a ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

V rámci reformy došlo i k přijetí zákona č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému (zákon o IZS), který jednak zavádí spolupráci mezi dílčími záchrannými složkami (hasiči, policisty, zdravotníky a dalšími), a zároveň upravuje ochranu obyvatel v podobě institutů varování, evakuace a dalších opatření zabezpečujících ochranu života, zdraví a majetku. IZS

zároveň funguje jako prostředek ke komunikaci a synchronizaci postupu územních orgánů veřejné správy a dalších složek. Úkolem IZS je také integrovat možnosti každého, kdo může být zapojen do záchranných prací s ohledem na jeho prostředky a kompetence. (Šenovský, 2007)

3.2 Slovensko

Slovenská republika se po rozpadu SSSR rovněž potýkala s politickou nestabilitou a její bezpečnostní prostředí bylo ovlivněno mnoha kauzami které se týkali například zneužití kompetencí či vývozu zbraní atd. K hlavním reformám došlo až na konci 90. let, kdy se Slovensko více začalo orientovat směrem k Západu. Zajímavostí je, že slovenská ústava nepracuje s termínem bezpečnosti jako s cílem, kterého chce ve státě dosáhnout, nýbrž jako s důvodem, kterým lze omezit určitá práva občanů. Hlavním orgánem, který dohlíží na vnitřní bezpečnost je Policejní sbor s jeho organizačními jednotkami. K podobné integraci systému jako v ČR zde nedochází. (Tvrdá, 2018)

Stejně jako v České republice tvoří páteř slovenského integrovaného záchranného systému jeho složky a koordinační a informační střediska. Podle zákona o IZS jsou v něm zastoupeny základní složky, ostatní složky a útvary Policejního sboru. (Zákon č. 129/2002 Z. z.: Zákon o integrovanom záchrannom systéme)

Základními složkami jsou:

- hasičský záchranný sbor,
- záchranná zdravotní služba,
- kontrolní chemická laboratoř civilní ochrany,
- horská záchranná služba,
- báňská záchranná služba,
- policejní sbor.

3.3 Polsko

Podobně jako na Slovensku došlo v Polské republice po revoluci ke snaze depolitizace a očištění policejních orgánů. Hlavním problémem byla přetrvávající korupce mezi policejními příslušníky a z toho vyplývající velmi nízká důvěra občanů v tyto orgány. V devadesátých letech došlo k několika reformám, pro nás důležitou byla například reforma, která zrušila obecní policii a její personální složky integrovala do policie národní. Toto uspořádání se časem ukázalo jako nefunkční, a tak došlo na konci devadesátých let k zpětné decentralizaci a třístupňový model.

Nejnižším stupněm byly jednotky pro mimořádné situace a preventivní dohled na okresních úrovních. (Tvrdá, 2018)

Jednou z částí vnitřní bezpečnosti je také Vládní centrum pro bezpečnost (Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (RCB)). Hlavním záměrem tohoto centra je přispět k vytvoření efektivního a komplexního systému krizového managementu. I přesto, že RCB nemá široké pravomoci, se věnuje bezpečnostní prevenci, tvoří seznamy a analýzy hrozeb či plánuje a koordinuje postupy v oblasti krizového řízení. Konceptně má tento orgán blízko k americkému Homeland Security (hrozby terorismu, přírodních katastrof, průmyslové havárie, energetická bezpečnost, ale i hrozba společenských nepokojů, vč. prevence a likvidace následků hrozeb. (Tvrdá, 2018)

Nedílnou součástí polské vnitřní bezpečnosti je organizace Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy (KSRG), v překladu Národní záchranný a hasičský systém. Ten je zaměřen obdobně jako IZS v ČR nebo na Slovensku na záchranu života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. Základem tohoto systému je záchranný hasičský sbor a sbory dobrovolných hasičů. Dále systém integruje jednotky dalších služeb, institucí a subjektů, které dobrovolně spolupracují na základě občanskoprávní dohody při provádění záchranných akcí. (Jednostki Państwowej Straży Pożarnej, 2023)

3.4 Maďarsko

V případě Maďarska byl proces demokratizace na rozdíl od zbývajících států V4 odlišný, neboť zde došlo ke kompromisu mezi tehdejší komunistickou vládou a zástupci reformistů, nenesl se tedy tolik v revolučním duchu. Co se týče ústavního zakotvení bezpečnostních zásad, Maďarsko na rozdíl od ostatních států pouze revidovalo stávající ústavu. Nová ústava byla přijata až v roce 2011. Současná ústava zaručuje občanům Maďarska právo na osobní svobodu a bezpečnost, zároveň se ve svém textu hlásí k ochraně veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví. Ústavní zákon zároveň stanoví základní rámec pro činnost policie a možné mimořádné stavy, během kterých lze omezit výkon některých základních práv na určitý časový interval.

V současné době vykonávají práci policie celkem tři na sobě navzájem nezávislé útvary. Jedná se o Maďarskou národní policii, Národní ochrannou službu a Protiteroristické centrum. Zvláštností je, že zde neexistuje nic, co by se dalo v českém kontextu přiblížit obecné policii. Místo toho zde působí takzvané Pomocné policie, které fungují na bázi dobrovolné občanské hlídky. Právě Pomocná policie se často podílí na řešení krizových bezpečnostních situací. Zároveň je pro Maďarsko typický vysoký počet soukromých bezpečnostních společností, který zdaleka

převyšuje evropský průměr. Tyto společnosti kontroluje Ministerstvo vnitra a orgány národní policie. K podobné integraci systému jako v ČR zde nedochází. (Tvrdá, 2018)

4 CÍLE

- 1) Na základě rešeršní činnosti popsat historický stav vzniku a současný stav existence a činnosti bezpečnostních středisek ve státech Visegrádské čtyřky.
- 2) Detailní pozornost věnovat návrhu jejich vzniku, činnosti a využití ve prospěch realizace úkolů ochrany obyvatelstva v České republice.
- 3) Formou sociologického výzkumu (dotazníku) zjistit aktuální názory občanů na nutnost vzniku středisek a potřebnost jejich činnosti.

4.1 Výzkumné otázky, hypotéza

- Výzkumná otázka 1: Jsou problémy současné bezpečnosti dostatečně reflektovány ve strategických bezpečnostních dokumentech ČR?
- Výzkumná otázka 2: Jsou obyvatelé České republiky připraveni akceptovat myšlenku vzniku bezpečnostních center?
- Hypotéza 1: Podpora vzniku nového bezpečnostní instituce roste s velikostí bydliště.
- Hypotéza 2: Respondenti ve vyšším věku (52+) mají větší tendenci podporovat vznik nové bezpečnostní instituce v jejich obci/městě.
- Hypotéza 3: Bezpečnostní centra více přispějí k chápání bezpečnosti jako významného fenoménu ochrany obyvatelstva v době, kdy válka na Ukrajině bezprostředně ohrožuje východní hranici Severoatlantické aliance.

5 METODIKA

V praktické části jsem využil dotazníkového šetření. Dotazník jsem vytvořil v aplikaci Survio tak, aby odpovídal struktuře teoretické části práce a zároveň odpověděl na otázky, vycházející z cílů práce. Dotazník byl přístupný skrze přímý odkaz do webového nástroje (aplikace) Survio.com. Dotazník mohli respondenti vyplňovat po dobu 61 dní (9.1.2023 – 10.3.2023). Dotazník byl pretestován vedoucím mé bakalářské práce. Byla zkontrolována funkčnost aplikace, provedena korektura znění některých otázek i možností odpovědí. Respondenty jsem oslovil cestou e-mailů, mobilních textových zpráv, pomocí aplikace WhatsApp, Messenger a sociálních sítí. Nejprve jsem oslovil všechny mé příbuzné, přátele, blízké okolí a kolegy z Univerzity Palackého. V průběhu šetření jsem z důvodu nedostatečného počtu respondentů ve věkového rozmezí 15-18 let oslovil několik středních škol ve Frýdku-Místku a Praze. Z důvodu nedostatečného počtu respondentů ve věku 65 a více let jsem rovněž oslovil domovy seniorů ve Frýdku-Místku, Olomouci, Prostějově, Praze, Zlínu a Ostravě, nicméně míra odezvy byla velmi nízká.

5.1 Metody sběru dat – dotazníkové šetření

Prvních pět otázek zjišťovalo základní informace o respondentech (věk, pohlaví, národnost, vzdělání, počet obyvatel bydliště) tak, aby bylo možné sledovat vzájemnou korelaci s dalšími odpověďmi na otázky. Další otázky byly kladeny jednoznačně a srozumitelně tak, aby odpověděly na výzkumné otázky.

Dotazníkového šetření na téma „Návrh vzniku a činnosti bezpečnostních středisek v České republice“ se zúčastnilo celkem 627 respondentů z toho 53,0 % žen (332 osob) a 47,0 % mužů (295 osob). V 94,9 % případů se jednalo o osoby české národnosti (595 osob). Základní informace o respondentech jsou v příloze 12.2. Základní údaje o respondentech.

5.2 Statistické zpracování dat

V rámci testování hypotéz bylo použito dvou statistických testů. V případě, kdy byly porovnávány shodné úrovně číselné proměnné ve dvou výběrech a data sledované proměnné minimálně v jednom výběru nepocházela z normálního rozdělení, byl zvolen dvou výběrový neparametrický test – Mann Whitneyův test. V druhém případě, kdy byl sledován vztah dvou kategoriálních (slovních) proměnných byl zvolen χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce. Bližší popis obou metod uvádím níže.

Veškeré výpočty byly provedeny v rámci softwaru IBM SPSS Statistics 23. Vyhodnocení bylo provedeno na hladině významnosti $\alpha = 5 \%$.

5.3 Mann Whitneyův test pro dva nezávislé výběry

Mann Whitneyův U patří mezi z neparametrické testy. Používá k ověřování shody úrovně dvou malých výběrů nebo výběrů, u kterých víme, že nepocházejí z normálního rozdělení. Test je založen na porovnávání shody rozdělení četností, tj. zda výběry pocházejí ze stejného základního souboru.

Pro malé skupiny, je test založen na uspořádání hodnot do jedné řady podle velikosti. U každé hodnoty z prvního výběru se potom zjišťuje, kolik hodnot z druhého výběru ji předchází. Výsledky všech těchto zjištění se sečtou a označí jako U. Podle toho, který z obou výběrů zvolíme jako první a který jako druhý, můžeme dostat dva výsledky, které označujeme jako U1 a U2. Menší z těchto dvou hodnot je testovaným kritériem pro U test.

Pro větší skupiny se naměřeným hodnotám přiřazují pořadí podle velikosti a to tak, že pořadí 1 přiřadíme hodnotě nejmenší. Testové kritérium U1, resp. U2 je potom možno vypočítat ze vztahů:

$$U_1 = R_1 - n_1(n_1 + 1)/2 \text{ a } U_2 = R_2 - n_2(n_2 + 1)/2$$

$$\text{A také že } R_1 + R_2 = n(n + 1)/2$$

Poté platí:

$$U_1 + U_2 = R_1 - n_1(n_1 + 1)/2 + R_2 - n_2(n_2 + 1)/2$$

Kde n_1 je četnost hodnot v prvním výběru, n_2 četnost hodnot v druhém výběru, R_1 je součet pořadí v první skupině a R_2 je součet pořadí ve druhé skupině. Testovým kritériem je menší z hodnot U1 a U2.

Pro malé rozsahy výběru (do 20 jednotek) jsou tabelovány kritické hodnoty pro testové kritérium U, které je obvykle $\min(U_1, U_2)$. Pro větší výběry (nad 20 jednotek) je dobře použitelná normální aproximace se střední hodnotou $E(U) = n_1 n_2 / 2$ a rozptylem $D(U) = n_1 n_2 n(n + 1) / 12$. (Pecáková, 2008)

5.4 χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce

Kontingenční tabulka představuje jednu z forem zobrazení dvourozměrných dat, přesněji dvou nominálních proměnných. Pokud první proměnná (A) nabývá r kategorií a druhá proměnná (B) s kategorií, poté je kontingenční tabulka velikosti $r \times s$. Četnosti uvnitř tabulky můžeme označit jako n_{ij} , kdy první index označuje i-tou kategorii první proměnné a druhý index j-tou kategorií druhé proměnné. Okrajové neboli marginální četnosti označujeme pouze jedním indexem, druhý je nahrazen tečkou (např. $n_{1.}$; $n_{.2}$).

Kontingenční tabulka nám dovoluje sledovat mezi proměnnými závislosti, které představují první krok v analýze vztahů mezi sledovanými proměnnými. Ke sledování statisticky významné závislosti mimo jiné právě slouží χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce.

χ^2 test nezávislosti v kont. tabulce je založen skutečných (pozorovaných) a očekávaných (teoretických) četností, jaké by měly být v případě absolutní nezávislosti sledovaných znaků.

Tyto četnosti můžeme označit jako n'_{ij} . Jejich výpočet je:

$$n'_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{n}$$

Odchylky od nezávislosti jednotlivých polí kontingenční tabulky sleduje Pearsonova statistika G :

$$G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Tato statistika testuje hypotézu:

H_0 : Znaky v kontingenční tabulce jsou nezávislé

H_1 : non H_0 , neboli znaky jsou statisticky významně závislé.

Testovaná statistika G má při platnosti nulové hypotézy χ^2 rozdělení se stupni volnosti $v=(r-1) \cdot (s-1)$. Pro test volíme opět obvyklou hladinu významnosti $\alpha = 0,05$.

Sledovaný test je možné použít pouze v případě, kdy je splněn předpoklad dostatečného zastoupení kategorií a to, aby v kontingenční tabulce bylo maximálně 20 % buněk, kde je očekávaná četnost menší než 5. Pokud tento předpoklad není splněn, je nutné v prvním kroku zkusit spojit některé málo zastoupené kategorie (pokud je to možné), popř. je nutné zvolit jiný statistický test. (Chráška, 2016)

5.5 Dotazníkové otázky

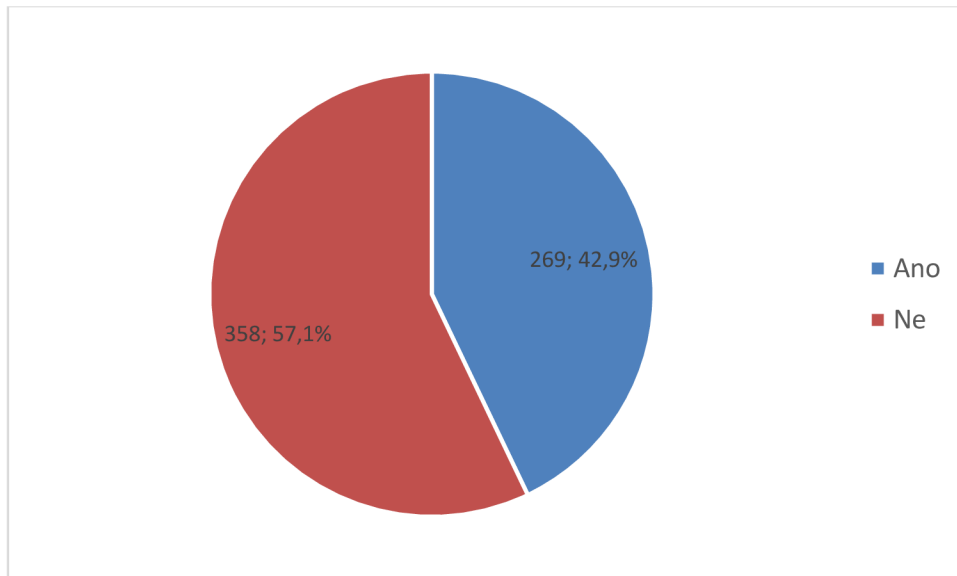
V této kapitole jsou shrnuty základní cíle a význam zařazení jednotlivých dotazníkových otázek. Otázky, jejich odpovědi a východiska jsou podrobněji analyzovány v kapitole 6. Výsledky.

Cílem prvních pěti otázek bylo zjistit základní informace o respondentech (pohlaví, národnost, věk, vzdělání a počet obyvatel bydliště). Tyto údaje lze vyčíst z tabulky č.5 v příloze 12.2. Základní údaje o respondentech.

Otázka č. 6: Absolvoval(a) jste v posledních 12 měsících přednášku, výuku, workshop nebo jiné školení o ochraně a bezpečnosti obyvatelstva, základech první pomoci apod.?

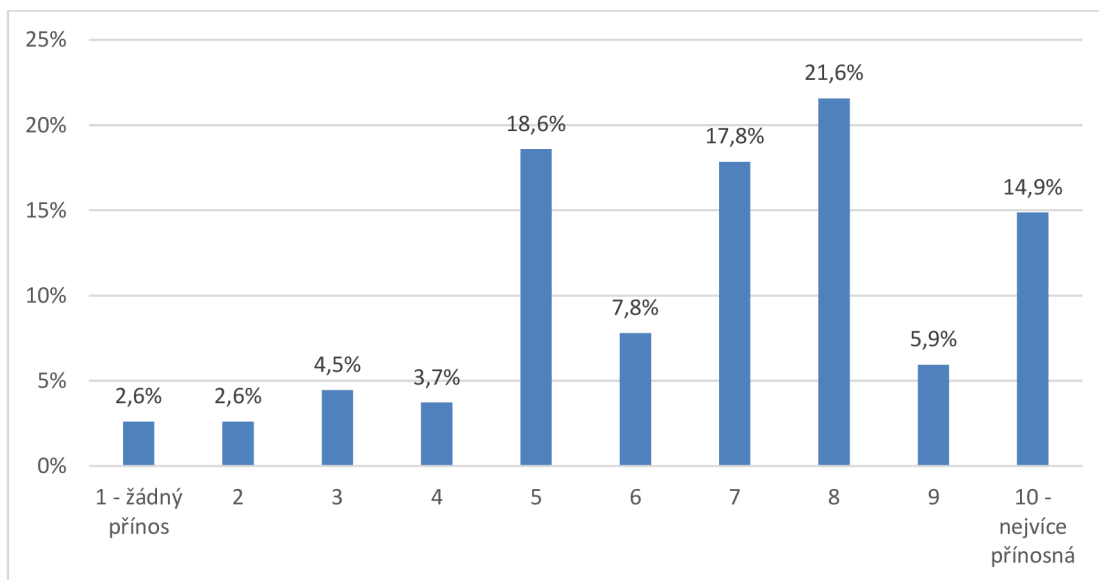
Cílem této otázky bylo zjistit stav osvěty respondentů v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Zároveň otázka sledovala dostupnost osvěty pro širokou veřejnost.

Obrázek č. 2: Absolvování přednášky o ochraně a bezpečnosti obyvatelstva

Otázka č. 7: „Byla pro Vás tato přednáška, výuka, workshop či jiné školení přínosem?“ sledovala subjektivní hodnocení kvality absolvované činnosti zabývající se bezpečnostní problematikou. Úkolem bylo zjistit, zda mělo absolvování určitého typu školení pozitivní vliv a ohlas.

Obrázek č. 3: Přínos přednášky

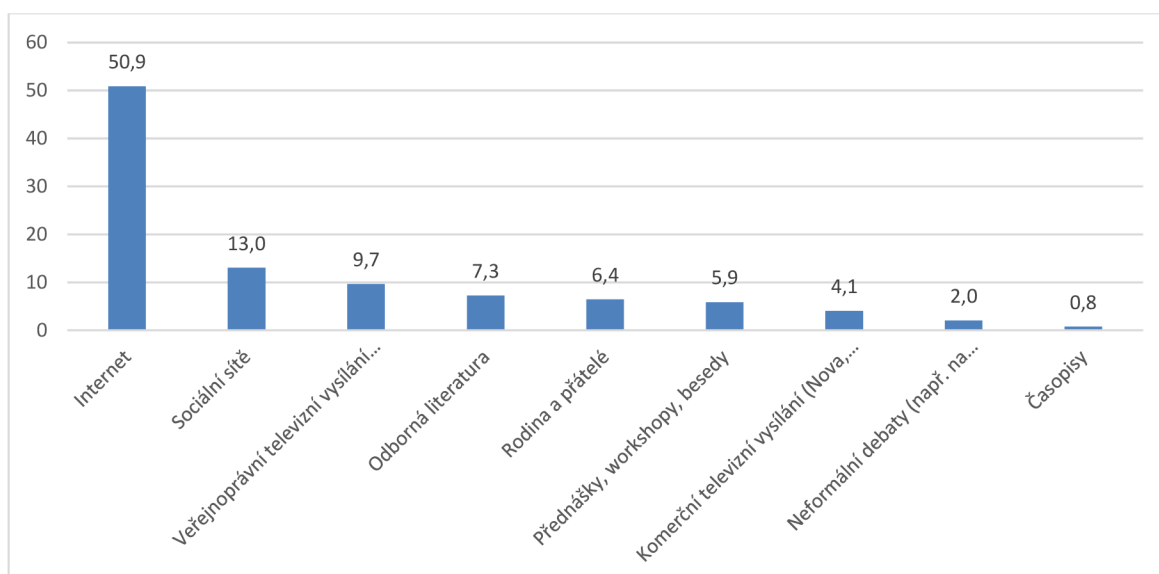

Otázka č. 8: „Kde byste hledal/a informace o problematice národní bezpečnosti a aktuálních bezpečnostních problémech?“. Respondenti mohli rozdělit 100 bodů podle míry důležitosti.

Tato otázka sledovala dosah jednotlivých informačních kanálů a jejich potenciál míry sdělování informací z oblasti národní bezpečnosti k občanům.

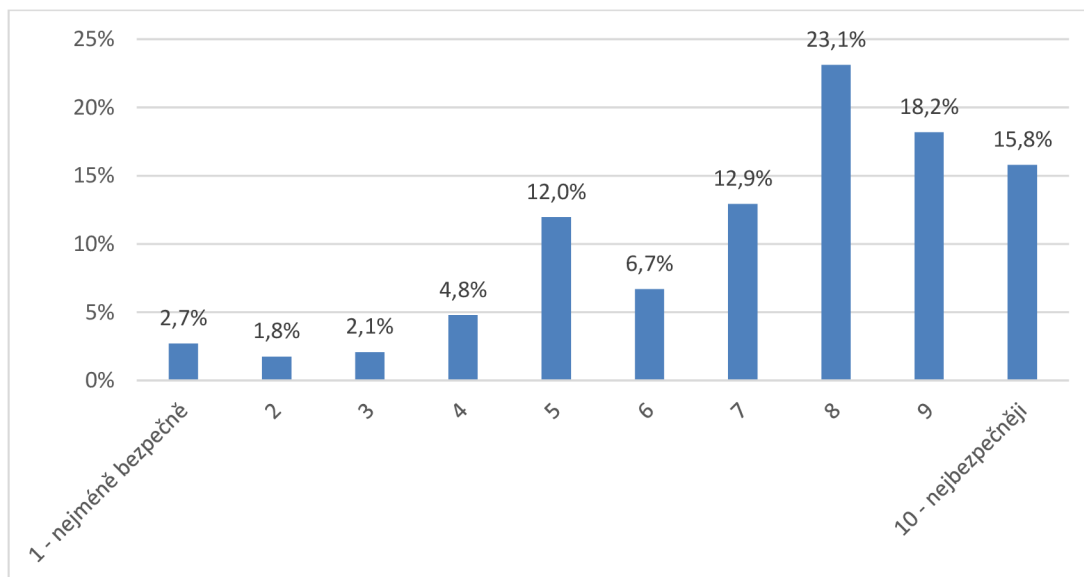
Obrázek č. 4: Zdroj informací o problematice národní bezpečnosti

Otázka č. 9: „Cítíte se v České republice bezpečně?“

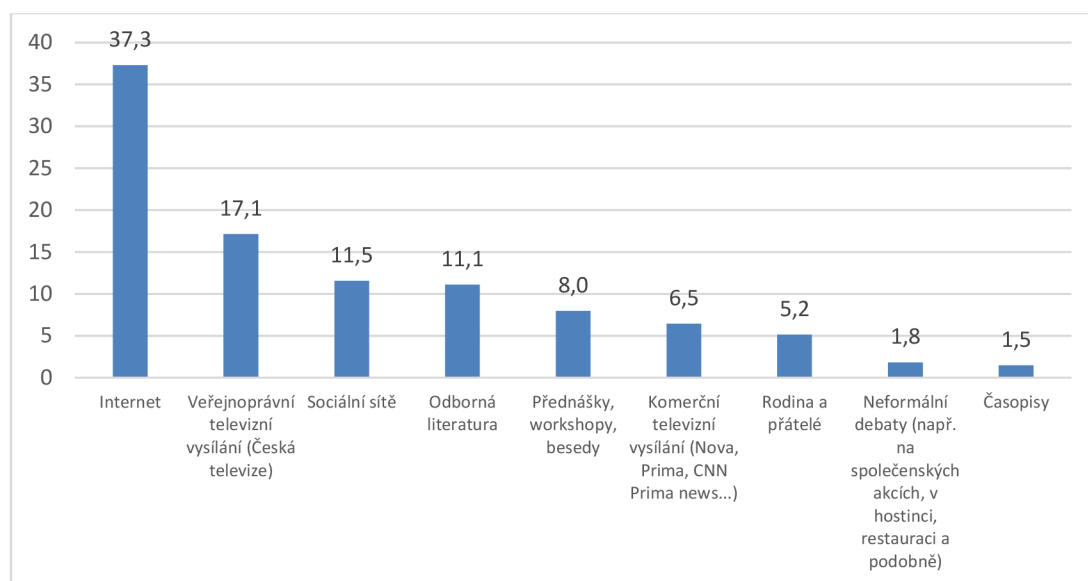
Hodnocení probíhalo opět na 10bodové škále, kde 1 = nejméně bezpečně. Tato otázka zkoumala subjektivní pocit bezpečí občanů. Tato otázka byla zvolena především z důvodu možných vzájemných vztahů mezi mírou pocitu bezpečí a dalšími bezpečnostními faktory.

Obrázek č. 5: Pocit bezpečí v České republice

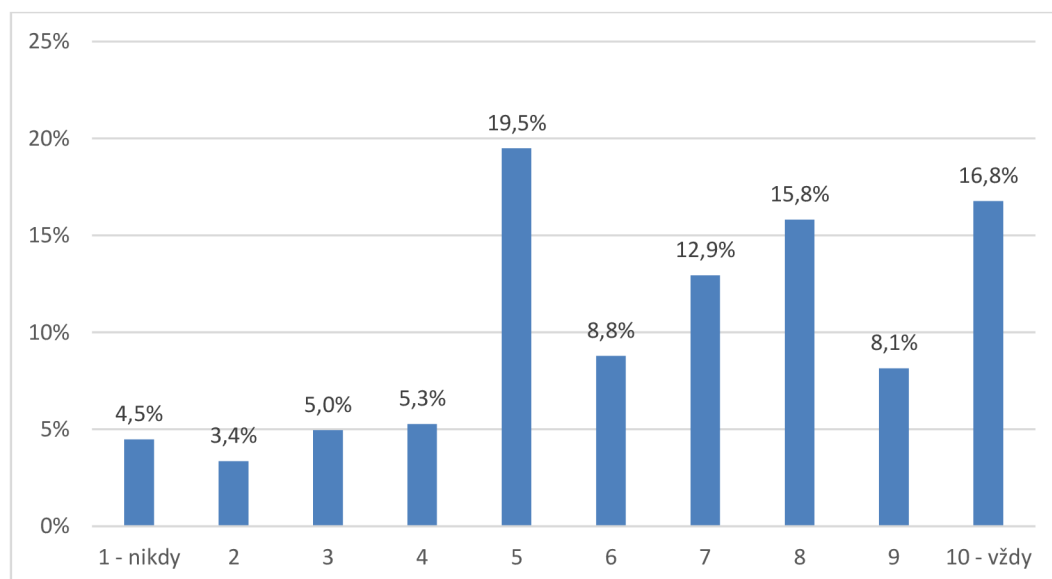
Otázka č. 10: „Který z těchto informačních kanálů hodnotíte jako nejkvalitnější pro získávání informací o aktuální bezpečnostní situaci?“. Respondenti rozdělovali 100 bodů, data byla upravena jako v předchozím případě, výsledné průměry hodnocení proto dávají dohromady 100 bodů. Zde byl sledován názor respondentů na kvalitu získávaných informací, tak aby byl porovnatelný s otázkou č. 8 a umožnil respondentům určitou zpětnou vazbu a sebereflexi v oblasti používaných zdrojů.

Obrázek č. 6: Informační kanály pro získávání informací o aktuální bezpečnostní situaci

Otázka č. 11: „Ověřujete u získaných informací jejich zdroj?“ Hodnocení probíhalo na 10bodové škále, kde 1 = nikdy. Tato otázka navazuje na předešlé, utváří ucelený přehled o kvalitě, získávání a hodnocení informací. Otázka byla zvolena i z důvodu porovnání ve věkových skupinách dospělých a nezletilých.

Obrázek č. 7: Ověřování zdroje informací

Otázka č. 12 – „Považujete vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na základních školách v České republice za dostatečné?“. Hodnocení bylo opět na 10bodové škále, kde 1 = naprosto nedostatečně. Průměrné hodnocení bylo 4,6. Respondenti tedy hodnotí vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na základních školách v ČR spíše za nedostatečné. V případě středních škol je průměrné hodnocení o něco lepší, průměrné

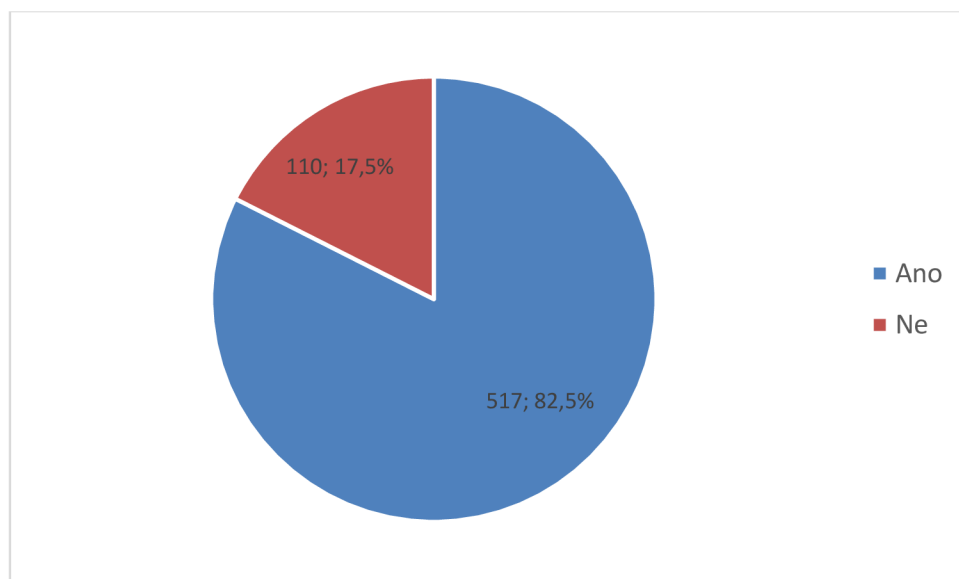
hodnocení je 4,9 bodů, stále však tedy spíše nedostatečné. V případě vzdělávání poskytovaného orgány veřejné správy respondenti hodnotí jako spíše dostatečnou. Porovnání výsledků znázorňuje tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Vzdělávání v oblasti bezpečnosti na základních školách v ČR

	Považujete vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva					
	... na základních školách v České republice za dostatečné? (z 10)		... na středních školách v České republice za dostatečné? (z 10)		... poskytovanou orgány veřejné správy v České republice za dostatečnou? (z 10)	
	n	%	n	%	n	%
1 - naprosto nedostatečně	50	8,0	34	5,4	34	5,4
2	45	7,2	39	6,2	36	5,7
3	109	17,4	84	13,4	72	11,5
4	106	16,9	96	15,3	71	11,3
5	144	23,0	147	23,4	182	29,0
6	60	9,6	85	13,6	83	13,2
7	50	8,0	70	11,2	72	11,5
8	33	5,3	47	7,5	48	7,7
9	7	1,1	10	1,6	9	1,4
10 - naprosto dostatečně	23	3,7	15	2,4	20	3,2
Celkem	627	100	627	100	627	100
Průměr	4,6		4,9		5,1	

Otázka č. 15 sledovala, zda si jsou respondenti vědomi bezpečnostních hrozeb České republiky. Předpokladem případné podpory vzniku nové bezpečnostní instituce je vědomí určité bezpečnostní hrozby. Důležité pro relevanci dalších otázek bylo vyčlenit pouze osoby, jež si jsou určité hrozby vědomi nebo ji znají.

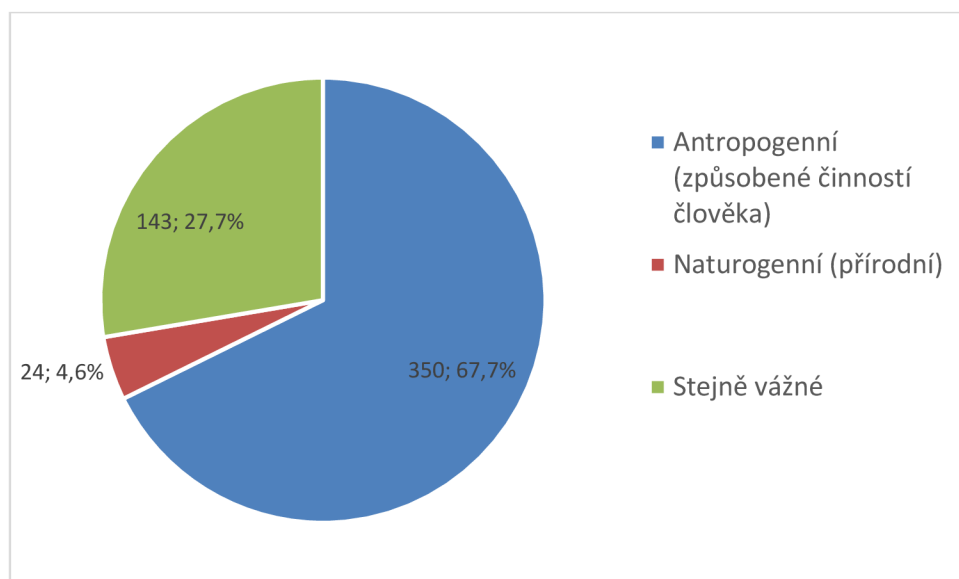
Obrázek č. 8: „Jste si vědom/a bezpečnostních hrozeb v České republice?“

Na následující otázku odpovídaly pouze osoby, které v přechodí otázce odpověděly „Ano“. Celkově tedy na další otázku odpovídalo 517 respondentů.

Otázka č. 16: „Které hrozby, nebezpečí považujete za vážnější?“ Úkolem této otázky bylo získat data o aktuálním vnímání bezpečnostních hrozeb občanů a následně věnovat větší pozornost hrozbám z právě té kategorie, které se obyvatelstvo obává více.

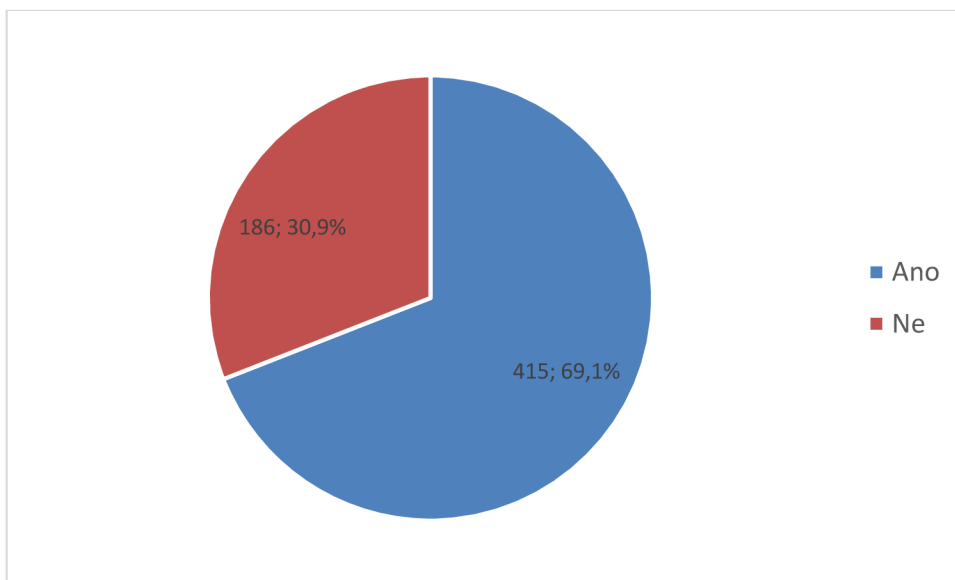
Obrázek č. 9: „Které hrozby, nebezpečí považujete za vážnější?“

Otázka č. 17 – „Kterých bezpečnostních hrozeb v České republice se obáváte nejvíce?“ Jednalo se o otázku s otevřenými odpověďmi. Takto byly získány data o konkrétních hrozbách, kterých se obyvatelé ČR obávají. Následným cílem je příprava obyvatel na tyto bezpečnostní hrozby a minimalizace rizik s nimi spojenými.

Otázka č. 18: „Podpořil/a byste vznik nové bezpečnostní instituce?“ Tato otázka vychází z cílů práce. Navazuje na všechny předešlé otázky, sleduje přízeň občanů k tvorbě nové instituce, jež by měla řešit bezpečnostní problematiku. Na další otázky bude odpovídat pouze respondenti, kteří vznik podpořili, tj. n=415.

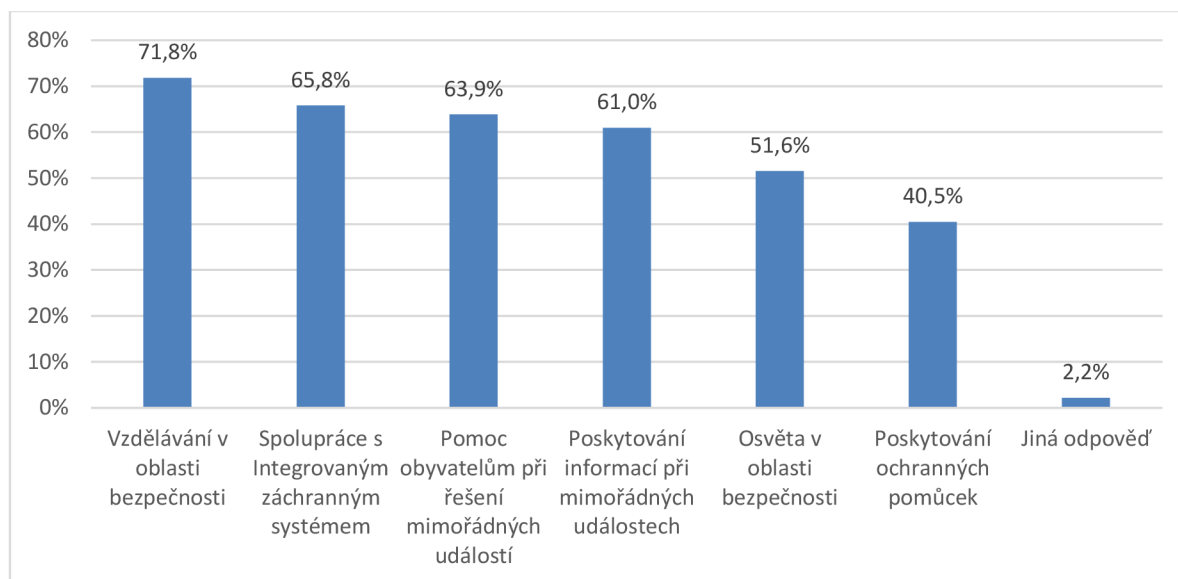
Obrázek č. 10: Podpora vzniku nové bezpečnostní instituce

Otázka č. 19 byla ve tvaru: „Jak by se podle Vás mohla nově vzniklá instituce jmenovat?“. Otázka byla otevřeného charakteru. Dalo by se dalo říct, že mezi odpověďmi převažovaly názvy typu „Bezpečnostní instituce“ či „Instituce bezpečnosti“ či jiné podobné kombinace. Dle mého by nejvýstižnějším označením bylo „Institut pro bezpečnost obyvatelstva (IBO).“

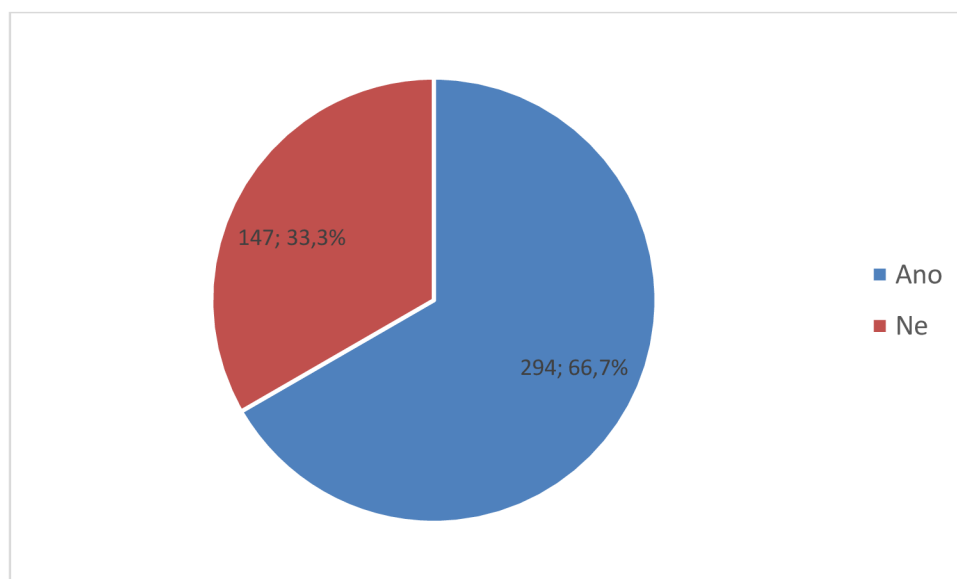
Otázka č. 20 zněla: „Jakou funkci by měla tato bezpečnostní instituce plnit?“. Na tuto otázku odpovídaly pouze osoby, které dříve uvedly, že jsou pro založení nové organizace. Bylo možné označit více odpovědí. Cílem této otázky bylo zjistit, které konkrétní funkce a činnosti by dle občanů bylo vhodné zařadit mezi kompetence nové instituce.

Obrázek č. 11: „Jakou funkci by měla tato bezpečnostní instituce plnit?“ (možnost více odpovědí; n = 415)

Otázka č. 21: „Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečnostní instituci ve vaší obci/měště?“. Tato otázka vychází z cílů práce, umožňuje sledovat vliv velikosti bydliště na podporu vzniku nové bezpečnostní instituce.

Obrázek č. 12: „Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečnostní instituci ve Vaší obci/měště?“

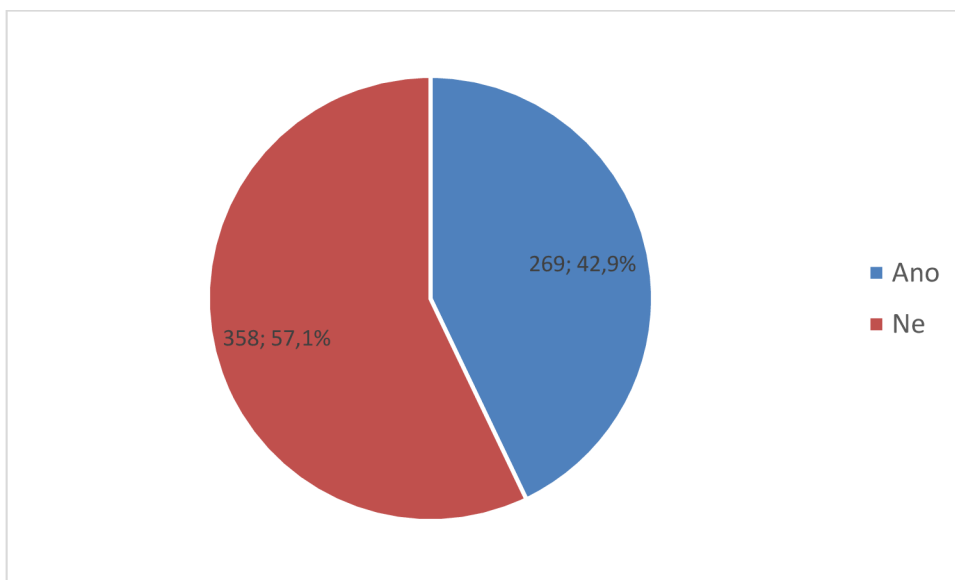

6 VÝSLEDKY

Tato kapitola analyzuje a vyhodnocuje jednotlivé dotazníkové otázky.

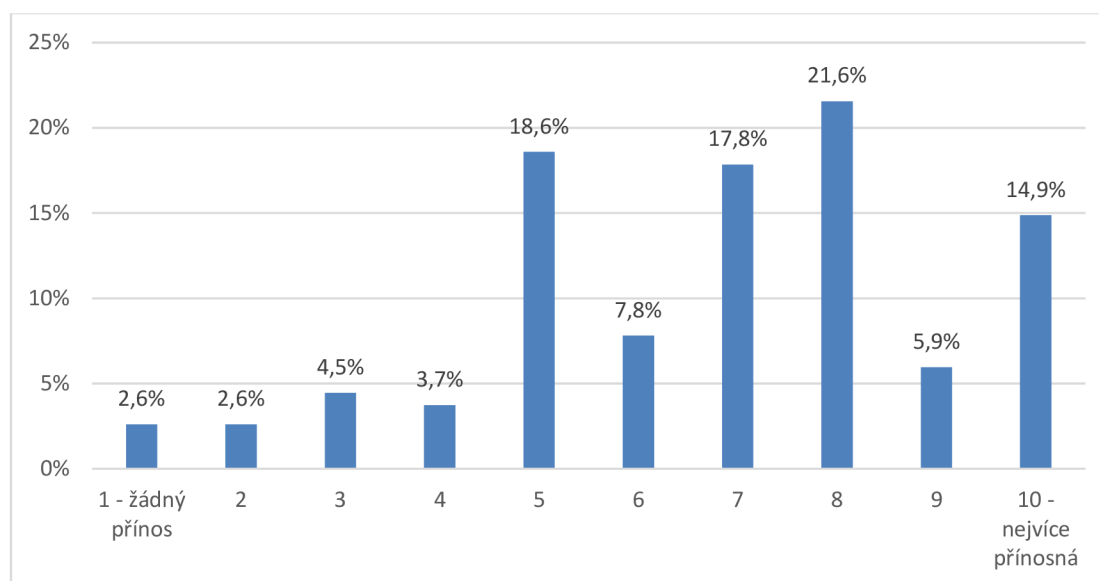
Otázka č. 6: Absolvoval(a) jste v posledních 12 měsících přednášku, výuku, workshop nebo jiné školení o ochraně a bezpečnosti obyvatelstva, základech první pomoci apod.?

Obrázek č. 13: Absolvování přednášky o ochraně a bezpečnosti obyvatelstva

Otázka č. 7: „Byla pro Vás tato přednáška, výuka, workshop či jiné školení přínosem?“. Respondenti mohli hodnotit přínos na 10bodové škále, kde 1 = žádný přínos. Celkově nejvíce respondentů přínos hodnotilo 8 body (21,6 %; 58 osob), tedy jako velmi přínosné. Průměrné hodnocení bylo 6,8 bodů. Celkově tedy respondenti hodnotili přínos přednášky jako spíše přínosný. Z hodnocení přínosu tedy vyplývá, že pokud respondent nějaký druh osvěty absolvoval, byl pro něj přínosem.

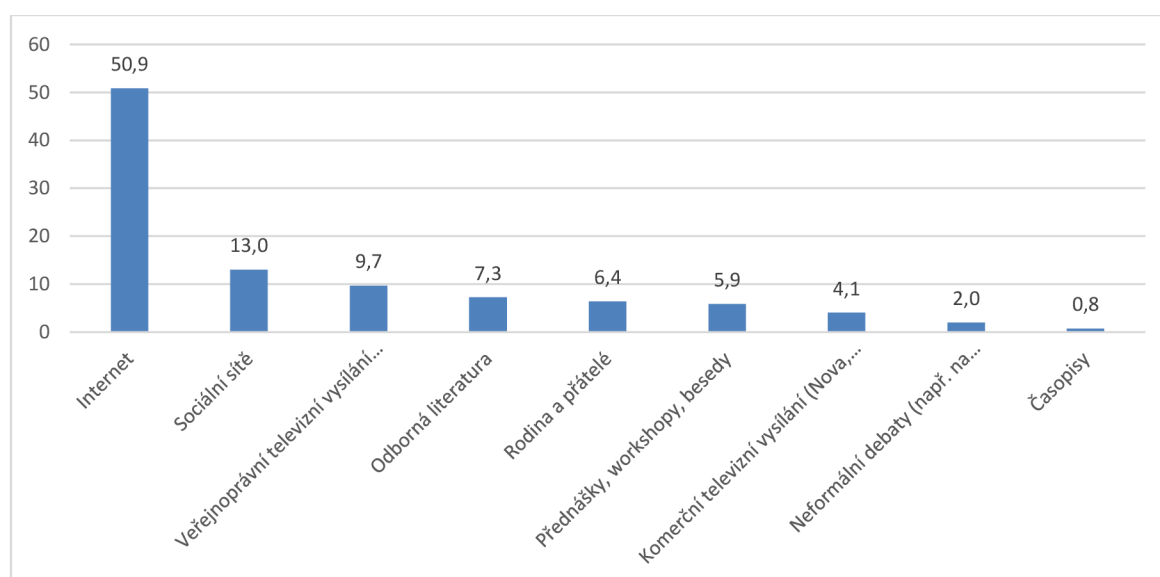
Obrázek č. 14: Přínos přednášky

Otázka č. 8: „Kde byste hledal/a informace o problematice národní bezpečnosti a aktuálních bezpečnostních problémech?“. Respondenti mohli rozdělit 100 bodů podle míry důležitosti.

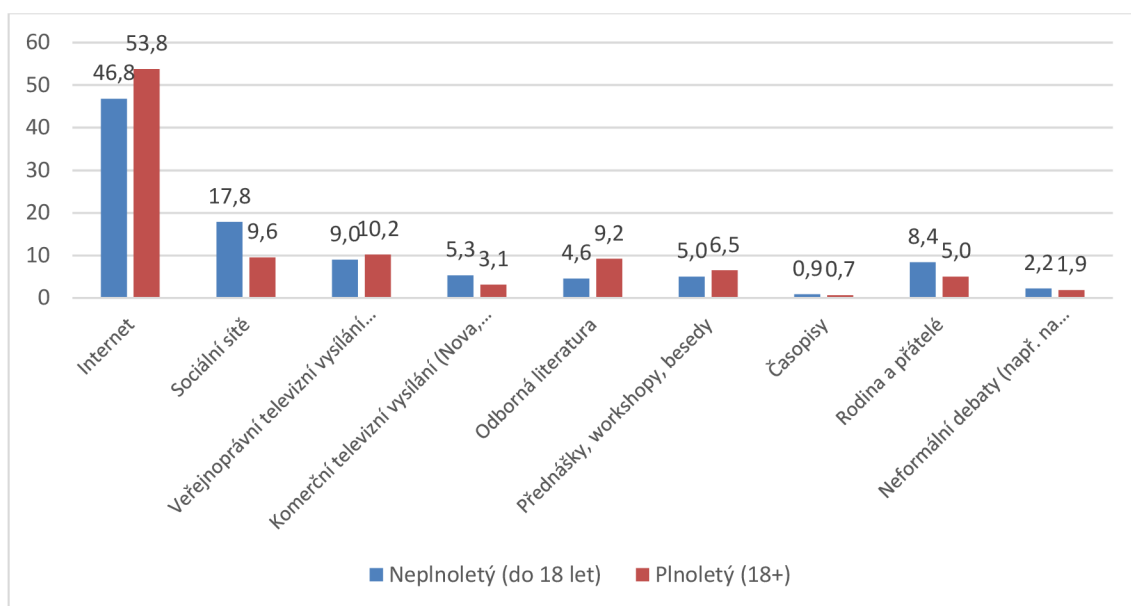
Nejčastějším zdrojem informací o problematice národní bezpečnosti a aktuálních bezpečnostních problémech je dle získaných dat bezesporu internet, v menší míře pak sociální sítě a veřejnoprávní televizní vysílání. V tomto případě je zajímavé porovnání mezi nezletilými a dospělými respondenty viz obrázek č. 15. Mladí lidé mnohem více získávají informace ze sociálních sítí, dále z komerčního televizního vysílání a mezi přáteli a rodinou. Dospělí respondenti čerpají mnohem více informací z odborné literatury.

Obrázek č. 15: Zdroj informací o problematice národní bezpečnosti

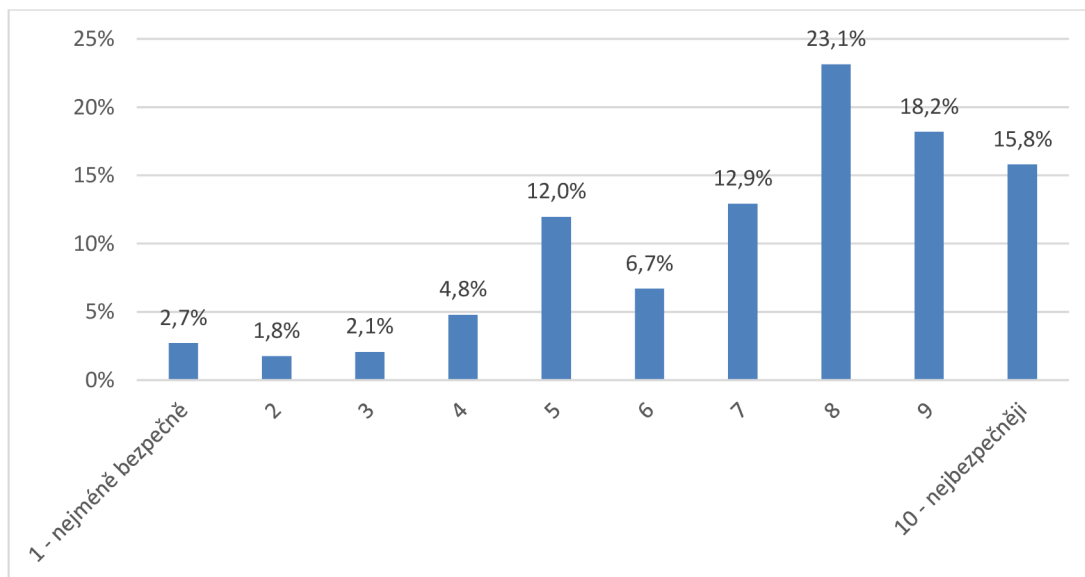
Obrázek č. 16: Porovnání zdrojů informací na základě věku

Otázka č. 9: „Cítíte se v České republice bezpečně?“

Hodnocení probíhalo opět na 10bodové škále, kde 1 = nejméně bezpečně. Průměrné hodnocení je 7,3 bodů, respondenti se tedy v průměru cítí spíše bezpečně. Absolutně bezpečně se cítí pouze 15,8 % osob (99 odpovědí u hodnoty 10).

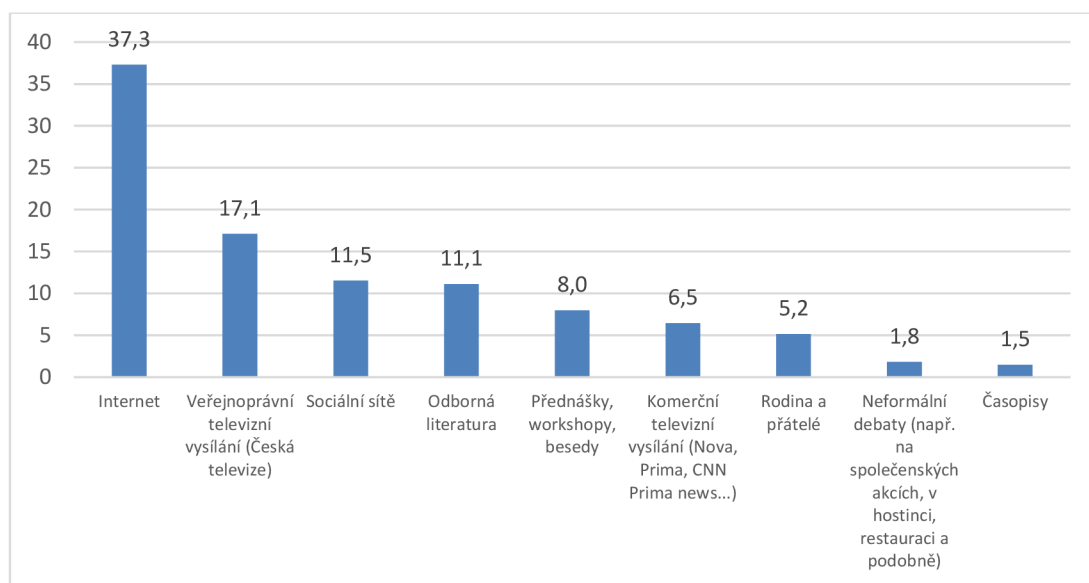
Obrázek č. 17: Pocit bezpečí v České republice

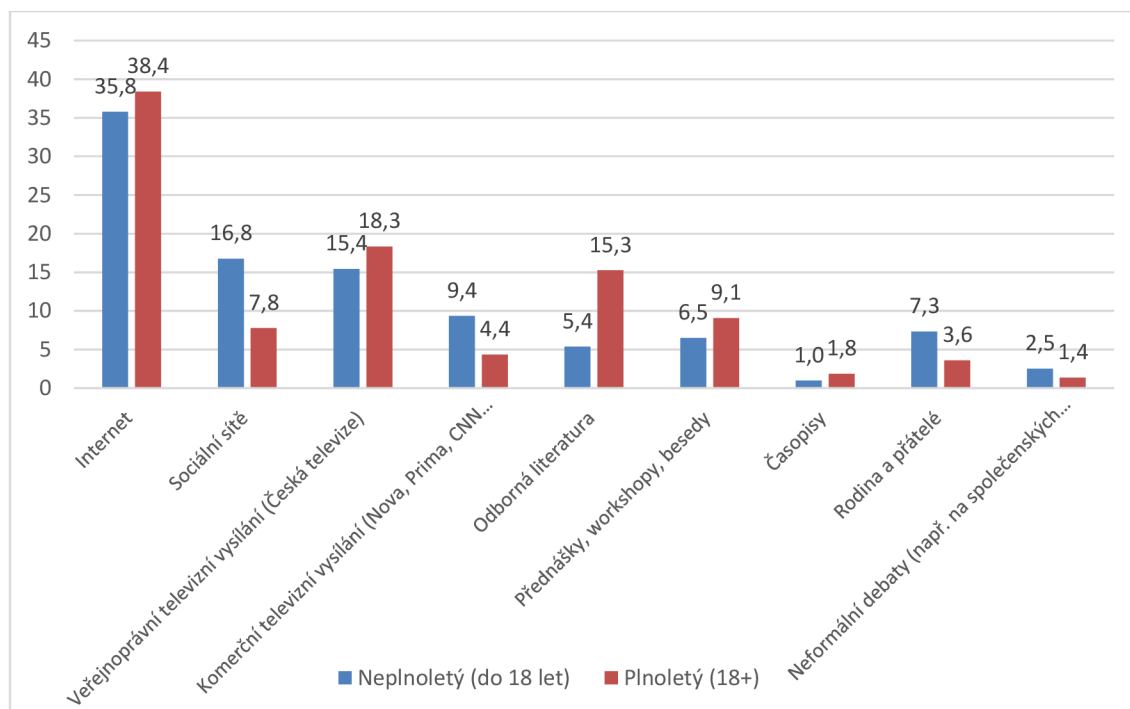
Otázka č. 10: „Který z těchto informačních kanálů hodnotíte jako nejkvalitnější pro získávání informací o aktuální bezpečnostní situaci?“. Respondenti rozdělovali 100 bodů, data byla upravena jako v předchozím případě, výsledné průměry hodnocení proto dávají dohromady 100 bodů.

Jako nejkvalitnější zdroj pro získávání informací o aktuální bezpečnostní situaci respondenti hodnotí internet a poté veřejnoprávní televizní vysílání, tj. Českou televizi. Na třetím místě skončily sociální sítě. Tento výsledek plně koresponduje s výsledkem otázky č.8 včetně rozdílů mezi nezletilými a dospělými.

Obrázek č. 18: Hodnocení kvality Informačních kanálů pro získávání informací o aktuální bezpečnostní situaci

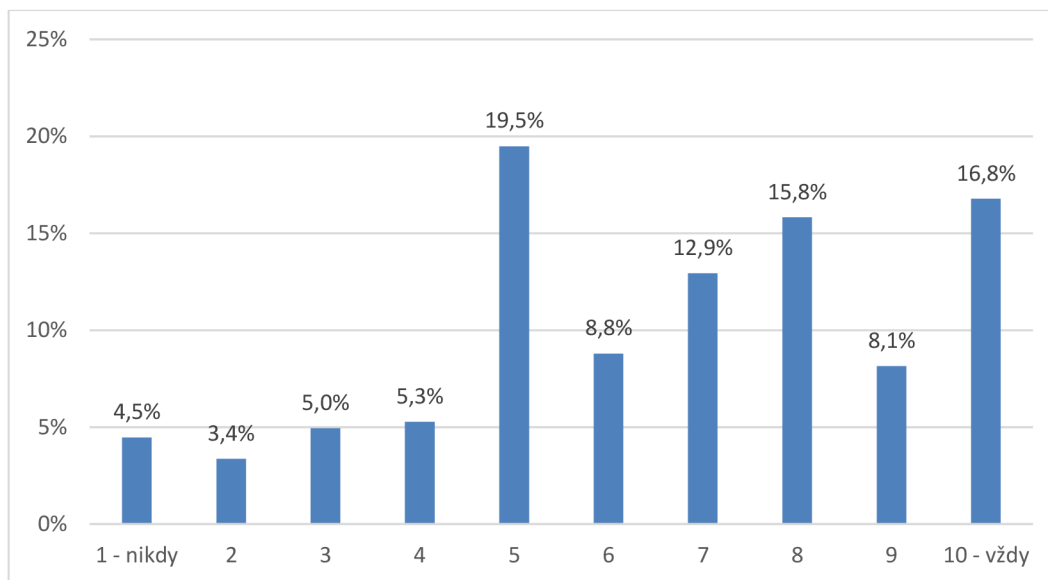
Obrázek č. 19: Rozdíly v hodnocení kvality Informačních kanálů dle věku

Otázka č. 11: „Ověřujete u získaných informací jejich zdroj?“ Hodnocení probíhalo na 10bodové škále, kde 1 = nikdy. Průměrné hodnocení bylo 6,6 bodů, respondenti tedy spíše

ověřují zdroje. V šetření bylo dokonce 4,5 % osob, kteří zdroje neověřují nikdy (28 osob) a naopak 16,8 % osob (51 odpovědí), kteří zdroje ověřují vždy. Z tabulky č. 2 vyplývá, že starší respondenti statisticky významně častěji ověřují zdroj získaných informací v porovnání s nepnoletými respondenty (Mann Whithenyův test; $U = 42480,5$; p -hodnota = 0,017).

Obrázek č. 20: Ověřování zdroje informací

Tabulka č. 2: Srovnání ověřování zdrojů dle věku

		Plnoletost	
		Nepnoletý (do 18 let)	Plnoletý (18+)
Ověřujete u získaných informací jejich zdroj? (z 10)	Počet	263	364
	Průměr	6,3	6,8
	Medián	6,0	7,0
	Minimum	1,0	1,0
	Maximum	10,0	10,0
	Směr. Odchylka	2,6	2,4

Otázka č. 12 – „Považujete vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na základních školách v České republice za dostatečné?“. Hodnocení bylo opět na 10bodové škále, kde 1 = naprosto nedostatečně. Průměrné hodnocení bylo 4,6. Respondenti tedy hodnotí vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na základních školách v ČR spíše za nedostatečné. V případě středních škol je průměrné hodnocení o něco lepší, průměrné hodnocení je 4,9 bodů, stále však tedy spíše nedostatečné. Na základě odpovědí respondentů

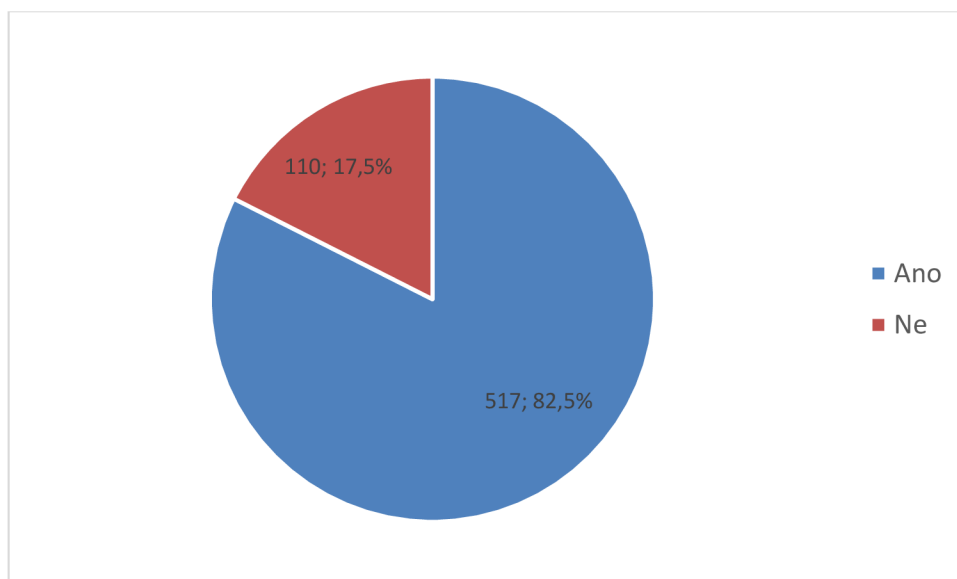
jsem došel k závěru, že ve vzdělávání v oblasti bezpečnosti na základních a středních školách je velký prostor ke zlepšení. V případě osvěty poskytované orgány veřejné správy respondenti hodnotili průměrně 5,1, což také znamená potenciál ke zlepšení i v této oblasti. Porovnání výsledků přehledně znázorňuje tabulka č. 3.

Tabulka č. 3: Vzdělávání v oblasti bezpečnosti na základních školách v ČR

	Považujete vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva					
	... na základních školách v České republice za dostatečné? (z 10)		... na středních školách v České republice za dostatečné? (z 10)		... poskytovanou orgány veřejné správy v České republice za dostatečnou? (z 10)	
	n	%	n	%	n	%
1 - naprosto nedostatečně	50	8,0	34	5,4	34	5,4
2	45	7,2	39	6,2	36	5,7
3	109	17,4	84	13,4	72	11,5
4	106	16,9	96	15,3	71	11,3
5	144	23,0	147	23,4	182	29,0
6	60	9,6	85	13,6	83	13,2
7	50	8,0	70	11,2	72	11,5
8	33	5,3	47	7,5	48	7,7
9	7	1,1	10	1,6	9	1,4
10 - naprosto dostatečně	23	3,7	15	2,4	20	3,2
Celkem	627	100	627	100	627	100
Průměr	4,6		4,9		5,1	

Otázka č. 15 sledovala, zda si jsou respondenti vědomi bezpečnostních hrozeb České republiky. Bezpečnostních hrozeb si je vědomo 82,5 % respondentů (517 osob). Z tohoto čísla lze usuzovat, že většina lidí určité bezpečnostní hrozby zná a může se na ně potencionálně i kvalitně připravit.

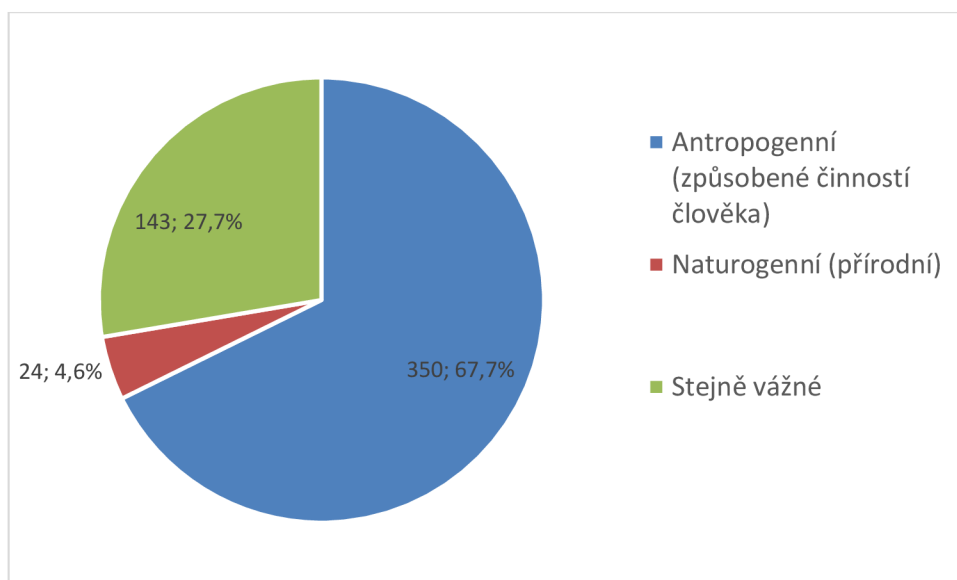
Obrázek č. 21: „Jste si vědom/a bezpečnostních hrozeb v České republice?“

Na následující otázku odpovídaly pouze osoby, které v přechozí otázce odpověděly „Ano“. Celkově tedy nyní budeme sledovat 517 respondentů.

Otázka č. 16: „Které hrozby, nebezpečí považujete za vážnější?“ 67,7 % respondentů uvedlo, že za vážnější považují antropogenní hrozby, tj. hrozby způsobené činností člověka (350 odpovědí). Pouze 4,6 % osob uvedlo, že více se obávají naturogenních hrozeb, tj. přírodních (24 osob). 27,7 % respondentů se obojí obává stejně (143 osob). Z obrázku č. 22 je vidět velmi zajímavé zjištění, že i přes každoroční působení ničivých přírodních živlů jako jsou například povodně, požáry, tornádo a další, se respondenti obávají především hrozeb způsobených činností člověka.

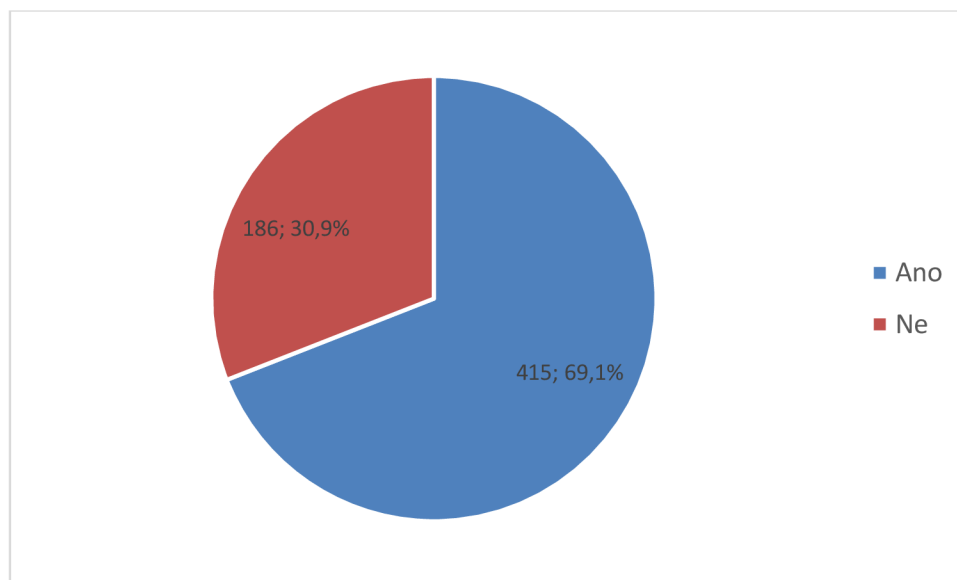
Obrázek č. 22: „Které hrozby, nebezpečí považujete za vážnější?“

Otázka č. 17 – „Kterých bezpečnostních hrozeb v České republice se obáváte nejvíce?“ Jednalo se o otázku s otevřenými odpověďmi. Celkově se dá říct, že nejvíce se osoby obávají války (127 odpovědí), kybernetických hrozeb (43 odpovědí), terorismu (41 odpovědí), obecně zvýšené kriminality (39 odpovědí) a živelních pohrom (povodně a záplavy 20, požáry 6, tornádo 5 odpovědí). Tyto odpovědi jsou dle mého názoru do jisté míry tendenční vzhledem k aktuálním zprávám z médií. Dle zjištěných informací z výzkumu se dá tvrdit, že válka na Ukrajině, ohrožení východní hranice NATO a vzrůstající počet útoků na civilní obyvatelstvo vytváří obavy a strach u občanů ČR.

Otázka č. 18: „Podpořil/a byste vznik nové bezpečnostní instituce?“ Celkově by vznik podpořilo 69,1 % respondentů (415 osob), většina dotázaných tedy s touto myšlenkou souhlasí a je připravena novou instituci akceptovat. V dalších otázkách budu pracovat pouze s respondenty, kteří vznik podpořili, tj. n=415.

Obrázek č. 23: Podpora vzniku nové bezpečnostní instituce

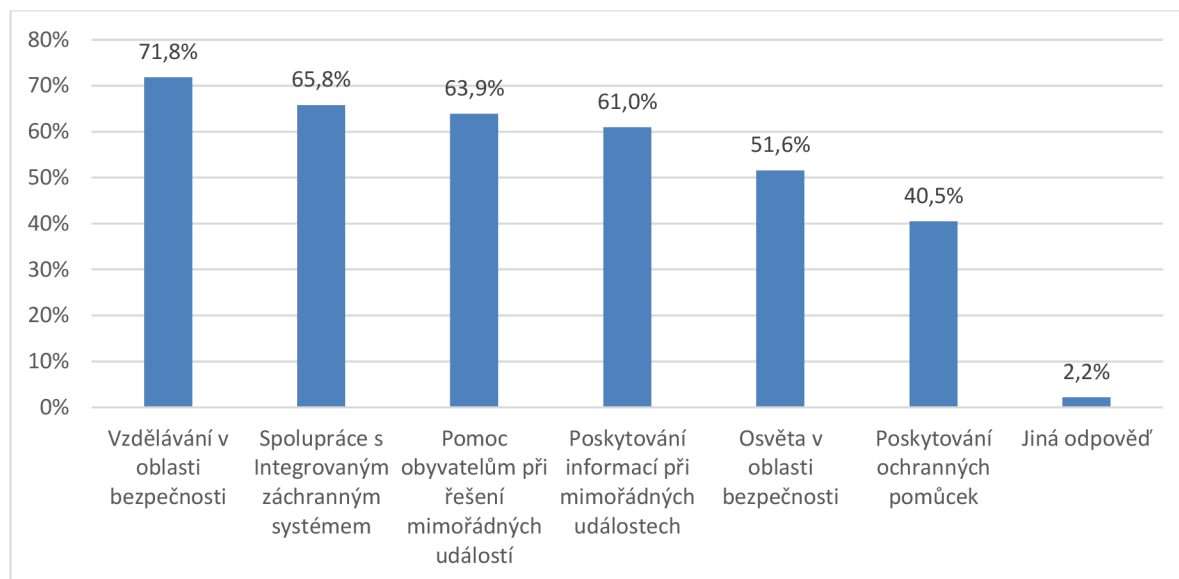

Otázka č. 19 byla ve tvaru: „Jak by se podle Vás mohla nově vzniklá instituce jmenovat?“. Otázka byla otevřeného charakteru. Dalo by se dalo říct, že mezi odpověďmi převažovaly názvy typu „Bezpečnostní instituce“ či „Instituce bezpečnosti“ či jiné podobné kombinace. Dle mého názoru by nejvýstižnějším označením bylo „Poradní centrum pro bezpečnost a ochranu obyvatelstva“.

Otázka č. 20 zněla: „Jakou funkci by měla tato bezpečnostní instituce plnit?“. Na tuto otázku odpovídaly pouze osoby, které dříve uvedly, že jsou pro založení nové organizace. Bylo možné označit více odpovědí, a tak součet relativních četností nedává 100 %.

Z odpovědí vyplývá že celkem 71,8 % respondentů si myslí, že by se mělo jednat hlavně o vzdělávání v oblasti bezpečnosti (298 odpovědí), dále 65,8 % respondentů si myslí, že by se mělo jednat také o spolupráci s IZS (273 osob), třetí nejčastější odpovědí je pomoc obyvatelům při řešení mimořádných událostí (63,9 %, 265 osob). Vzdělávání je tedy dle názorů respondentů nejdůležitější funkcí, jež by měla nově vzniklá instituce zastávat.

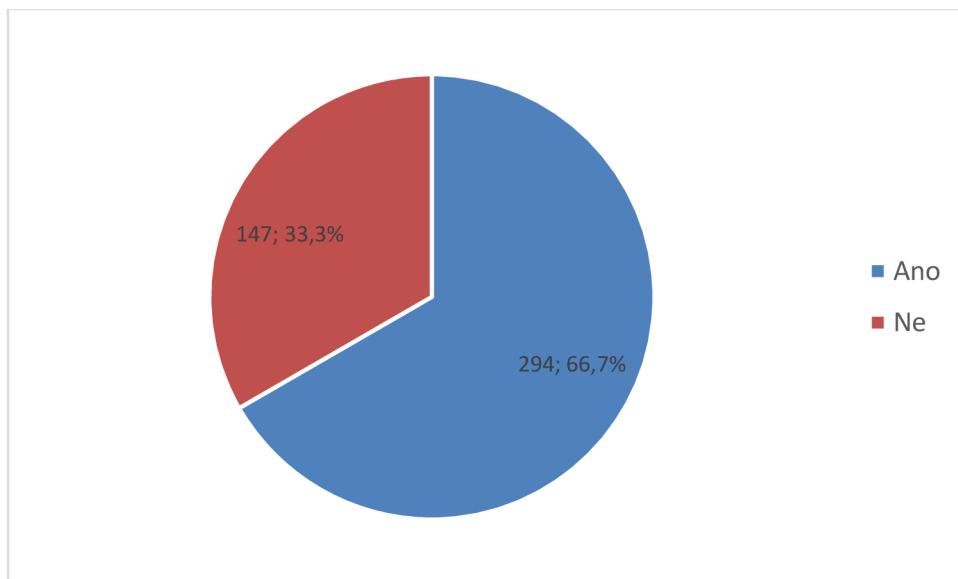
Obrázek č. 24: „Jakou funkci by měla tato bezpečnostní instituce plnit?“ (možnost více odpovědí; n = 415)

Otázka č. 21: „Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečnostní instituci ve vaší obci/měště?“. Pro vytvoření je 66,7 % respondentů (294 osob). Na obrázku č. 25 jde vidět většinová podpora vytvoření nové bezpečnostní instituce v místě jejich bydliště.

Touto problematikou se dále podrobněji zabývá kapitola 7.3. Hypotéza 1.

Obrázek č. 25: „Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečností instituci ve Vaší obci/městě?“

7 DISKUSE

7.1 Výzkumná otázka 1: Jsou problémy současné bezpečnosti dostatečně reflektovány ve strategických bezpečnostních dokumentech ČR?

Tato kapitola si klade za cíl zhodnotit, do jaké míry jsou současné bezpečnostní problémy reflektovány ve strategických dokumentech ČR. Strategické bezpečnostní dokumenty hrají významnou roli při definování priorit, identifikaci rizik a navrhování opatření k ochraně občanů, státních zájmů a území. V prvním kroku bylo nutné provést rešerši a analýzu současných bezpečnostních hrozeb, kterým ČR čelí. Dále byl proveden výzkum názorů respondentů na nejobávanější bezpečnostní hrozby (otázka č. 17). Analýza zahrnovala naturogenní i antropogenní nebezpečí a respektovala potřeby občanů ČR.

Na základě dostupných informací z odborné literatury a právních předpisů můžeme konstatovat, že současné bezpečnostní problémy nejsou dostatečně reflektovány ve strategických bezpečnostních dokumentech ČR a legislativě. ČR potřebuje úpravy zastaralých právních předpisů, které nevyhovují dynamickému technologickému a společenskému vývoji. Konkrétně ústavní zákon o bezpečnosti České republiky č. 110/1998 Sb. (Dienstbier, 2021) Dále zákony č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému, zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Úroveň připravenosti obyvatelstva můžeme hodnotit jako nedostatečnou a chování obyvatelstva v této oblasti za lehkovážné a nedisciplinované. Ve strategických dokumentech můžeme registrovat absenci povinné přípravy občanů k obraně státu. Jedním z hlavních problémů, jež by nově vzniklé bezpečnostní instituce měly za úkol řešit, je problém v systému vzdělávání pro přípravu občanů v oblasti bezpečnosti. Dosavadní systém vzdělávání je nejednotný v rámcových vzdělávacích programech a nedostatečně koordinovaný. (MV - generální ředitelství HZS ČR, 2021)

7.2 Výzkumná otázka 2: Jsou obyvatelé České republiky připraveni akceptovat myšlenku vzniku bezpečnostních center?

Na základě výsledku dotazníkové otázky č. 18 lze tvrdit, že většina obyvatel ČR je nakloněna vzniku bezpečnostních center a připravena je akceptovat. Je zajímavé, že pro vznik nové instituce převažují odpovědi nezletilých respondentů, jak jde vidět v tabulce č. 4. Tento jev souvisí s hypotézou 1 a faktem, že 34,2% neplnoletých pochází z velkých měst nad 100 000

obyvatel, zatímco plnoletých z velkých měst je pouze 18,9%. Respondenti vyhodnotili jako nejdůležitější funkci vzdělávání v oblasti bezpečnosti, spolupráci s IZS, poskytování informací a pomoc obyvatelům při řešení mimořádných událostí. Tyto poznatky jsou vhodné k implementaci.

Dle mého názoru je k vytvoření instituce vhodné použít příkladu platformy unikátního IBC v Ostravě. Využít pozitivní zkušenosti z jeho fungování, resp. spolupráce a koordinace jednotlivých složek IZS, dále použít nejnovější informační a komunikační technologie. Nově vzniklá moderní bezpečnostní instituce by měla splňovat strategické cíle Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030 a zároveň by měla mít funkce, které z těchto cílů vycházejí. Ideálním místem vzniku jsou jednotlivé ORP. Nová bezpečnostní instituce se může situovat do stávajících budov městských úřadů a magistrátů ORP.

Tabulka č. 4: Podpora vzniku bezpečnostní instituce dle věku

		Plnoletost			
		Neplnoletý (do 18 let)		Plnoletý (18+)	
		n	%	n	%
Podpořil(a) byste vznik bezpečnostní instituce?	Ano	205	78,5 %	210	61,8 %
	Ne	56	21,5 %	130	38,2 %
	Celkem	261	100,0 %	340	100,0 %

7.3 Hypotéza 1: Podpora vzniku nového bezpečnostní instituce roste s velikostí bydliště.

Testovaná hypotéza bude ve tvaru:

H3.0: Mezi ochotou vytvořit ve svém městě či obci novou bezpečnostní instituci a velikostí města neexistuje statisticky významný vztah.

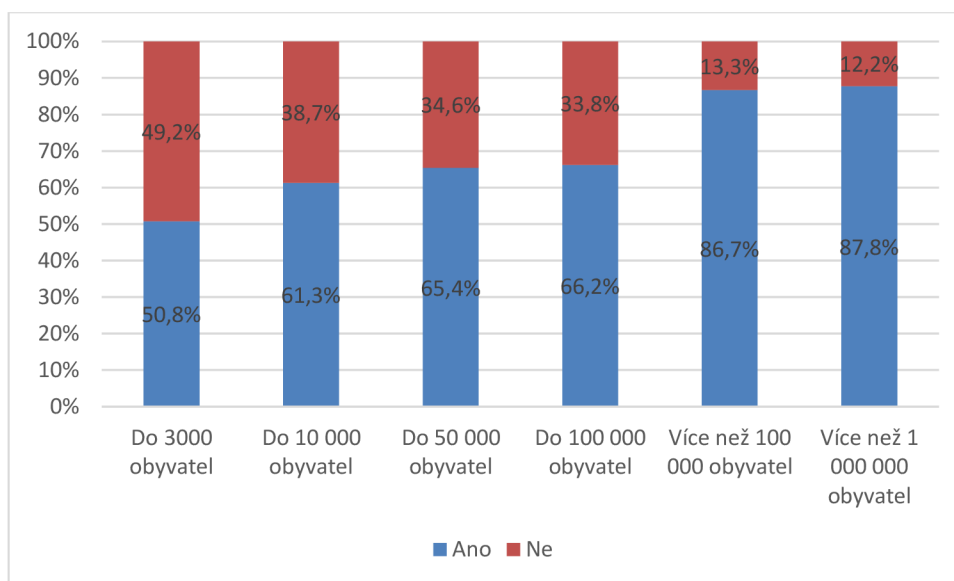
H3.1: Mezi ochotou vytvořit ve svém městě či obci novou bezpečnostní instituci a velikostí města existuje statisticky významný vztah.

Pro ověření hypotézy použijeme následující proměnné. Otázku č.4: „Kolik obyvatel má město (obec), ve kterém žijete?“ a otázku č.21: „Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečnostní instituci ve Vaší obci/městě?“. V rámci hypotézy pracujeme s proměnnými, kde jsou obě kategoriální proměnné, proto použijeme χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce. Na

základě provedeného testu ($\chi^2(5) = 38,742$; p-hodnota $<0,001$) testovanou hypotézu H3.0 na hladině významnosti $\alpha = 5 \%$ zamítáme.

Mezi ochotou vytvořit ve svém městě či obci novou bezpečnostní instituci a velikostí města existuje statisticky významný vztah. Je patrný velký rozdíl mezi názory na vytvoření nové instituce respondenty z obcí do 3000 obyvatel a respondenty z měst nad 100 000 obyvatel. Většina respondentů z velkých měst by novou instituci přivítala. Jak lze vyčíst z obrázku č. 26 míra podpory roste s velikostí bydliště. Hypotéza se potvrdila.

Obrázek č. 26: Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečnostní instituci ve Vaší obci/městě?

7.4 Hypotéza 2: Respondenti ve vyšším věku (52+) mají větší tendenci podporovat vznik nové bezpečnostní instituce v jejich obci/městě.

Testovaná hypotéza bude ve tvaru:

H4.0: Mezi ochotou vytvořit ve svém městě či obci novou bezpečnostní instituci a stářím respondenta neexistuje statisticky významný vztah

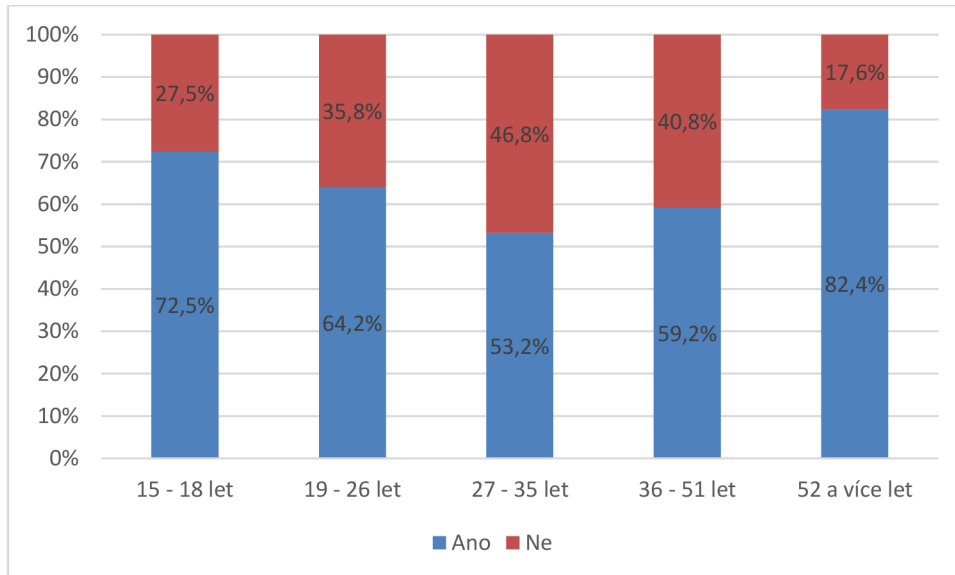
H4.1: Mezi ochotou vytvořit ve svém městě či obci novou bezpečnostní instituci a stářím respondenta existuje statisticky významný vztah

Pro ověření této hypotézy použijeme χ^2 test nezávislosti v kont. tabulce. Aby byly splněny předpoklady této metody, je nutné spojit nejstarší věkové kategorie do jedné. Na základě provedeného testu ($\chi^2(4)=11,590$; p-hodnota = 0,021) testovanou hypotézu H4.0 na hladině významnosti $\alpha = 5 \%$ zamítáme.

Mezi ochotou vytvořit ve svém městě či obci novou bezpečnostní instituci a stářím respondenta existuje statisticky významný vztah. Z dat je patrné, že největší podporu vzniku nové bezpečnostní instituce má nejstarší věková kategorie, v našem upraveném případě 52+. Pro

je 82,4 % respondentů v této věkové kategorii (14 osob). Je zajímavé, že velký podíl podporovatelů najdeme i u nejmladší věkové kategorie do 18 let (pro je 72,5 % z počtu 150 osob). Hypotéza se potvrdila.

Obrázek č. 27: Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečnostní instituci ve Vaší obci/měště?

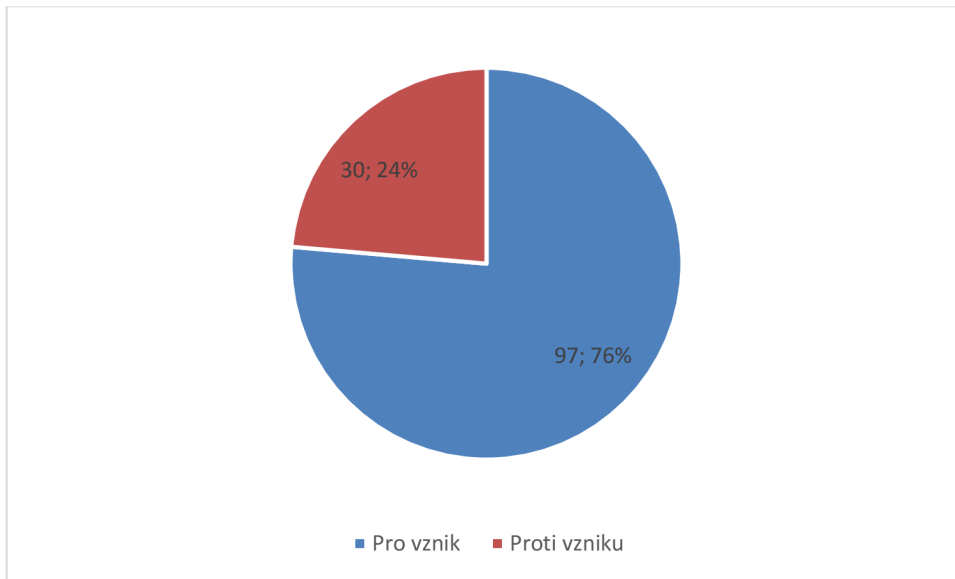

7.5 Hypotéza 3: Bezpečnostní centra více přispějí k chápání bezpečnosti jako významného fenoménu ochrany obyvatelstva v době, kdy válka na Ukrajině bezprostředně ohrožuje východní hranici Severoatlantické aliance.

Z výzkumného dotazníku bylo zjištěno, většina respondentů, kteří vyjádřili největší obavy z hrozby válečného konfliktu podporuje vznik nové bezpečnostní instituce (viz obrázek č. 25). Dále dle názorů občanů vyplývá, že si uvědomují aktuálnost bezpečnostních rizik v souvislosti s válkou na Ukrajině a jsou nakloněni novým řešením v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva.

Získaná data nedovolují tuto hypotézu statisticky potvrdit s absolutní jistotou, avšak lze vysledovat existenci vzájemného vztahu mezi vnímáním aktuálních hrozeb a zájmem o přípravu na tyto hrozby.

Obrázek č. 28: Podpora vzniku nové bezpečnostní instituce mezi lidmi obávajícími se války

8 ZÁVĚRY A NÁVRHY PRO ROZVOJ OBORU

Mým bakalářským projektem bylo téma vzniku bezpečnostních středisek a potřeba jejich činnosti. Bakalářskou práci jsem rozdělil na dvě části, a to teoretickou a výzkumnou. V teoretické části byl objasněn současný stav a vývoj bezpečnostní tematiky v ČR tak, aby ji bylo možno pochopit širokou veřejností, zároveň jsem se věnoval představení nejdůležitějších pojmů a konceptů. Další kapitola shrnuje historii a vývoj bezpečnostních orgánů v členských státech V4. Detailní pozornost byla věnována možnosti uplatnění poznatků v podmínkách ČR. Tímto způsobem byly splněny první dva cíle mé práce.

Pro dosažení třetího cíle, kterým bylo zjistit aktuální názory občanů na nutnost vzniku bezpečnostních středisek a potřebnosti jejich činnosti byla provedena výzkumná část skrze dotazníkové šetření. Bylo zjištěno, že respondenti napříč všemi věkovými skupinami vnímají vznik nové bezpečnostní instituce jako přínosný a souhlasí s ním. Bezpečnostní střediska by se mohla stát novým nástrojem pro vzdělávání v oblasti bezpečnosti. Měla by zvýšit připravenost obyvatelstva na mimořádné události a zároveň i zvýšit povědomí o aktuálních bezpečnostních hrozbách a jejich riziku. Implementace do budov veřejné správy by byla ekonomicky příznivým řešením, které je přívětivé i z hlediska občanské dostupnosti.

Na základě všech získaných a analyzovaných dat níže prezentuji návrhy ke zvýšení bezpečnosti obyvatelstva a připravenosti na mimořádné události.

Návrhy zaměřené na ochranu obyvatelstva a zvýšení připravenosti na mimořádné události:

- Aktualizovat stávající nevyhovující zákony týkající se bezpečnosti obyvatel ČR, především zákon č. 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému, zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
- Pravidelně aktualizovat strategické bezpečnostní dokumenty ČR, tak aby vyhovovaly dynamickému technologickému a společenskému vývoji.
- Zrealizovat nové bezpečnostní instituce v gesci ORP, spolupracující s IZS, jejíž hlavními funkcemi bude vzdělávání, poskytování informací a osvěta v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Jejich funkcionalita bude plně v souladu se strategií a cíli Konceptce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030.
- Sjednotit výuku v oblasti bezpečnosti a Oob v rámcových vzdělávacích programech.

- Podpořit v občanech ČR zájem o vzdělávání v oblasti bezpečnosti a zvýšit připravenost občanů na mimořádné události včetně případného vojenského konfliktu.

Považuji za velmi důležité vytvářet povědomí občanů o tom, že bezpečnost státu a občanů České republiky není samozřejmostí a automatickou záležitostí, ale je nezbytné na ní neustále pracovat a její úroveň zdokonalovat. Věřím, že se tato práce stane přínosem v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, podnítí čtenáře k reflexi a vážné diskusi o tomto tématu, a povede k myšlence vzniku dalších inovací ve prospěch občanů ČR.

9 SOUHRN

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku bezpečnosti a ochrany obyvatelstva v ČR a možností zlepšení jejího současného stavu. Tato práce je strukturována do dvou hlavních částí – teoretické a výzkumné. V teoretické části byly vymezeny klíčové pojmy v oblasti bezpečnosti a poskytnut přehled informací týkajících se bezpečnostním systémem ČR. Dále byl popsán historický stav vzniku a současný stav existence a činnosti bezpečnostních středisek ve státech Visegrádské čtyřky.

V rámci výzkumné části bylo realizováno dotazníkové šetření s hlavním cílem zjistit aktuální názory občanů na nutnost vzniku středisek a potřebnost jejich činnosti. Vedlejšími úkoly bylo získat data na základě kterých bude možno implementovat inovace ve prospěch realizace úkolů ochrany obyvatelstva v České republice. Tyto cíle se podařilo splnit.

Byly stanoveny dvě výzkumné otázky a tři hypotézy. Výzkumné otázky byly vyjasněny. Dvě hypotézy se podařilo statisticky potvrdit. Třetí hypotéza nebyla statisticky absolutně potvrzena, nicméně naznačuje souvislost mezi sledovanými oblastmi.

V kapitole výsledky byla analyzována a vyhodnocena data získaná z jednotlivých dotazníkových otázek a jejich vzájemné vztahy.

V kapitole diskuse byly zodpovězeny výzkumné otázky a ověřeny hypotézy. Z výsledků výzkumných otázek a hypotéz byly doporučeny inovace v oblasti bezpečnosti, jež byly shrnuty a kriticky zhodnoceny v závěrech práce.

10 SUMMARY

The bachelor thesis dealt with the issue of safety and security of the population in the Czech Republic and potential ways to improve its current state. This thesis is structured into two main parts - theoretical and research. In the theoretical part, key concepts in the field of security were defined and an overview of information concerning the security system of the Czech Republic was provided. Furthermore, the historical status of the establishment and current state of the existence and activities of security centres in Austria and the Visegrad group was described.

As part of the research part, a questionnaire survey was conducted with the main aim of finding out the current opinions of citizens on the necessity of the establishment of the centres and the need for their activities. The secondary tasks were to obtain data based on innovations can be implemented to help the implementation of population protection tasks in the Czech Republic. These objectives were successfully achieved.

Two research questions and three hypotheses were set. The research questions were clarified. Two hypotheses were statistically confirmed. The third hypothesis was not absolutely confirmed statistically, however it suggests a link between the areas under study.

In the results chapter, the data obtained from each of the survey questions and their interrelationships were analyzed and evaluated.

In the discussion chapter, the research questions were answered, and the hypotheses were tested. From the results of the research questions and hypotheses, innovations in safety were recommended and summarized and critically evaluated in the conclusions of the thesis.

11 REFERENČNÍ SEZNAM

- Balabán, M., & Stejskal, L. (2010). Kapitoly o bezpečnosti (2., změn. a dopl. vyd). Karolinum.
- Bezpečnostní informační služba. (2021). Bezpečnostní systém ČR. Retrieved November 22, 2021, from <https://www.bis.cz/bezpecnostni-system/>
- Bílá kniha o obraně. (2011). Ministerstvo obrany České republiky - odbor komunikace a propagace.
- Bezpečnostní strategie ČR. (2015). Ministerstvo zahraničních věcí České republiky.
- Burgess, J. P. (2011). The ethical subject of security: geopolitical reason and the threat against Europe. Routledge.
- Dienstbier, J. (2021). Rozbor návrhu novely ústavního zákona o bezpečnosti České republiky. Správní právo, 120-131.
- Dittrich, D. (2010). Civilní nouzové plánování a jeho úroveň. Časopis 112 ROČNÍK, IX(6/2010). <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-ix-cislo-6-2010.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>
- Faster, P. *Integrované bezpečnostní centrum Moravskoslezského kraje*. Retrieved June 19, 2023, from <https://www.hzscr.cz/clanek/integrované-bezpecnostni-centrum-moravskoslezskeho-kraje.aspx>
- Frank, L. (2007). BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Obrana a strategie. Retrieved June 16, 2023, from <https://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2003/1-2003/bezpecnostni-prostredi-ceske-republiky.html>
- Hanuška, Z., Adamec, V., Šenovský, M., & Brejzová, I. (2022). Integrovaný záchranný systém (2. vydání). Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství.
- Chráška, M. (2016). Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu (2., aktualiz. vyd). Grada.
- Jakubcová, L., & Šugár, J. (2013). Bezpečnost a krizové řízení. Policejní akademie České republiky v Praze.
- Jednostki Państwowej Straży Pożarnej. Organizacja KSRG. Retrieved May 8, 2023, from [https://www.gov.pl/web/kgpsp/organizacja-ksrg#:~:text=Krajowy%20System%20Ratowniczo%2DGa%C5%9Bniczy%20\(KSRG,%C5%BCywio%C5%82owych%20lub%20innych%20miejscowych%20zagro%C5%BCe%C5%84.](https://www.gov.pl/web/kgpsp/organizacja-ksrg#:~:text=Krajowy%20System%20Ratowniczo%2DGa%C5%9Bniczy%20(KSRG,%C5%BCywio%C5%82owych%20lub%20innych%20miejscowych%20zagro%C5%BCe%C5%84.)
- Ministerstvo vnitra České republiky. Civilní nouzové plánování: Obecné pojmy. Retrieved June 10, 2023, from <https://www.mvcr.cz/clanek/civilni-nouzove-planovani.aspx>

- Ministerstvo vnitra české republiky. (2016). Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, enviromentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Ministerstvo vnitra ČR.
- Ministerstvo vnitra České republiky. (2019). Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení: modul - E.
- MV - generální ředitelství HZS ČR. (2021). KONCEPCE OCHRANY OBYVATELSTVA do roku 2025 s výhledem do roku 2030.
- Mathiopoulos, M. (2000) Nové bezpečnostní prostředí. Mezinárodní politika, č. 1, s. 17 - 19.
- Nařízení vlády č. 139/2017 Sb.: Nařízení vlády o plánování obrany státu.
- NATO. (1949). North Atlantic Treaty Organization. Retrieved March 2, 2023, from https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17120.htm?selectedLocale=cs
- Obranná strategie České republiky: The defence strategy of the Czech Republic. (2017). Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha.
- Pecáková, I. (2008). Statistika v terénních průzkumech. Professional Publishing
- Šenovský, M., Adamec, V., & Hanuška, Z. (2007). Integrovaný záchranný systém (2. vyd). Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství.
- Vyhláška č. 280/1999 Sb.: Vyhláška Ministerstva obrany, kterou se stanoví postup při uplatňování požadavku na určení věcných prostředků a jejich převzetí, postup při uplatňování požadavku na určení fyzických osob k pracovní výpomoci nebo k pracovní povinnosti a kterou se stanoví náležitosti a vzor dodávacího příkazu, náležitosti a vzor dokladu o převzetí věcného prostředku, náležitosti a vzor dokladu o vrácení věcného prostředku a náležitosti a vzor povolávacího příkazu.
- Tvrdá, K. (2018). Vnitřní bezpečnostní sbory a zpravodajské služby ve Střední Evropě: mapování proměn vnitřního bezpečnostního pole na případech České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska. Centrum pro studium demokracie a kultury.
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Ústava České republiky.
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb.: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky.
- Zákon č. 129/2002 Z. z.: Zákon o integrovanom záchrannom systéme.
- Zákon č. 219/1999 Sb.: Zákon o ozbrojených silách České republiky.
- Zákon č. 222/1999 Sb.: Zákon o zajišťování obrany České republiky.
- Zákon č. 585/2004 Sb.: Zákon o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon).
- Zeman, P. (2002). Česká bezpečnostní terminologie Výklad základních pojmů [Vědecká studie]. Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně.
- Zeman, T., Paulus, F., & Bednář, K. (2021). Ochrana obyvatelstva a integrovaný záchranný systém I. Univerzita obrany.

12 PŘÍLOHY

12.1 Dotazník:

Vyplněním **souhlasíte se zpracováním údajů**, které zde poskytnete. S daty bude nakládáno v souladu s platnou legislativou. Účast ve výzkumu je **dobrovolná**. Osobní údaje účastníka výzkumu (sociodemografická data, mezi která patří například věk, pohlaví, dosažené vzdělání apod.) budou v rámci řešení závěrečná práce zpracována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES a zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Získané výsledky budou využity pro účely mé bakalářské práce. Data budou zpracována standardním aplikačním a programovým vybavením a dále publikována, komentována a diskutována v této práci.

1. Vaše pohlaví:

- Muž
- Žena

2. Váš věk:

- 15-18 let
- 19-26 let
- 27-35 let
- 36-51 let
- 52-64 let
- 65 a více let

3. Jaké jste národnosti?

- české
- jiné

4. Kolik obyvatel má město (obec), ve kterém žijete?

- do 3000 obyvatel
- do 10 000 obyvatel
- do 50 000 obyvatel
- do 100 000 obyvatel
- více než 100 000 obyvatel

- více než 1 000 000 obyvatel

5. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Bez vzdělání nebo neúplné základní
- Základní
- Střední bez výučního listu
- Střední s výučním listem
- Střední s maturitou
- Vyšší odborné
- Vyšší odborné na konzervatoři
- Vysokoškolský bakalářský titul
- Vysokoškolský magisterský titul
- Vysokoškolský doktorský či vyšší titul

6. Absolvoval(a) jste v posledních 12 měsících přednášku, výuku, workshop nebo jiné školení o ochraně a bezpečnosti obyvatelstva, základech první pomoci apod.?

- Ano
- Ne

7. Byla pro Vás tato přednáška, výuka, workshop nebo jiné školení přínosem?

Hvězdičkové hodnocení na škále 1-10 (1 - žádný přínos, 10 - největší přínos)

8. Kde byste hledal (hledala) informace o problematice národní bezpečnosti a aktuálních bezpečnostních problémech?

Rozdělení 100 bodů dle míry důležitosti mezi následující kategorie:

- Internet
- Sociální sítě
- Veřejnoprávní televizní vysílání (Česká televize)
- Komerční televizní vysílání (Nova, Prima, CNN Prima news...)
- Odborná literatura
- Přednášky, workshopy, besedy
- Časopisy
- Rodina a přátelé
- Neformální debaty (např. na společenských akcích, v hostinci, restauraci a podobně)

9. Cítíte se v České republice bezpečně?

- Ano
- Ne

10. Který z těchto informačních kanálů hodnotíte jako nejkvalitnější pro získávání informací o aktuální bezpečnostní situaci?

Rozdělení 100 bodů dle míry kvality mezi následující kategorie:

- Internet
- Sociální sítě
- Veřejnoprávní televizní vysílání (Česká televize)
- Komerční televizní vysílání (Nova, Prima, CNN Prima news...)
- Odborná literatura
- Přednášky, workshopy, besedy
- Časopisy
- Rodina a přátelé
- Neformální debaty (např. na společenských akcích, v hostinci, restauraci a podobně)

11. Ověřujete u získaných informací jejich zdroj?

Hvězdičkové hodnocení na škále 1-10 (1 - nikdy, 10 - vždy)

12. Považujete vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na základních školách v České republice za dostatečné?

Hvězdičkové hodnocení na škále 1-10 (1 – naprosto nedostatečné, 10 – naprosto dostatečné)

13. Považujete vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na středních školách v České republice za dostatečné?

Hvězdičkové hodnocení na škále 1-10 (1 – naprosto nedostatečné, 10 – naprosto dostatečné)

14. Považujete osvětu v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva poskytovanou orgány veřejné správy v České republice za dostatečnou?

Hvězdičkové hodnocení na škále 1-10 (1 – naprosto nedostatečné, 10 – naprosto dostatečné)

15. Jste si vědom(a) bezpečnostních hrozeb v České republice?

- Ano
- Ne

16. Které hrozby, nebezpečí považujete za vážnější?

- Antropogenní (způsobené činností člověka)
- Naturogenní (přírodní)
- Stejně vážné

17. Kterých bezpečnostních hrozeb v České republice se obáváte nejvíce?

Otevřená odpověď.

18. Podpořil(a) byste vznik nové bezpečnostní instituce?

- Ano
- Ne

19. Jak by se podle Vás mohla nově vzniklá instituce jmenovat?

Otevřená odpověď.

20. Jakou funkci by měla tato bezpečnostní instituce plnit?

- Vzdělávání v oblasti bezpečnosti
- Osvěta v oblasti bezpečnosti
- Spolupráce s Integrovaným záchranným systémem
- Poskytování ochranných pomůcek
- Poskytování informací při mimořádných událostech
- Pomoc obyvatelům při řešení mimořádných událostí
- Jiná...

21. Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečnostní instituci ve Vaší obci/městě?

- Ano
- Ne

12.2 Základní údaje o respondentech

Tabulka č. 5: Základní informace o respondentech

Základní informace o respondentech		n	%
Celkem		627	100
Otázka č.1 - Uvedte Vaše pohlaví	Muž	295	47,0
	Žena	332	53,0
Otázka č.2 – Jaký je Váš věk?	15 - 18 let	263	41,9
	19 - 26 let	153	24,4
	27 - 35 let	92	14,7
	36 - 51 let	79	12,6
	52 - 64 let	26	4,1
	65 let a více	14	2,2
české		595	94,9

Otázka č.3 - Jaké jste národnosti?	Jiné	32	5,1
Otázka č.4 – Kolik obyvatel má obec (město), ve kterém žijete?	Do 3000 obyvatel	187	29,8
	Do 10 000 obyvatel	105	16,7
	Do 50 000 obyvatel	81	12,9
	Do 100 000 obyvatel	95	15,2
	Více než 100 000 obyvatel	41	6,5
	Více než 1 000 000 obyvatel	118	18,8
Otázka č.5 - Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	Bez vzdělání nebo neúplně základní	7	1,1
	Základní	290	46,3
	Střední bez výučního listu	6	1,0
	Střední s výučním listem	16	2,6
	Střední s maturitou	161	25,7
	Vyšší odborné	15	2,4
	Vyšší odborné na konzervatoři	1	0,2
	Vysokoškolský bakalářský titul	40	6,4
	Vysokoškolský doktorský či vyšší titul	12	1,9
	Vysokoškolský magisterský titul	79	12,6

Tabulka č. 6: Absolvování přednášky o ochraně a bezpečnosti obyvatelstva

Otázka č.6 - Absolvoval(a) jste v posledních 12 měsících přednášku, výuku, workshop nebo jiné školení o ochraně a bezpečnosti obyvatelstva, základech první pomoci apod.?	n	%
Ano	269	42,9
Ne	358	57,1
Celkem	627	100

Tabulka č. 7: Přínos přednášky

Otázka č. 7 - Byla pro Vás tato přednáška, výuka, workshop či jiné školení přínosem? (z 10)	n	%
1 - žádný přínos	7	2,6
2	7	2,6
3	12	4,5
4	10	3,7
5	50	18,6
6	21	7,8
7	48	17,8
8	58	21,6
9	16	5,9

10 - nejvíce přínosná	40	14,9
Celkem	269	100
Průměrné hodnocení	6,8	

Tabulka č. 8: Zdroj informací o problematice národní bezpečnosti

Otázka č. 8 - Kde byste hledal (hledala) informace o problematice národní bezpečnosti a aktuálních bezpečnostních problémech? (n = 627)	Průměr	Medián	Směr. odchylka
Internet	50,9	50,0	30,0
Sociální sítě	13,0	5,0	18,7
Veřejnoprávní televizní vysílání (Česká televize)	9,7	0,0	14,7
Odborná literatura	7,3	0,0	15,1
Rodina a přátelé	6,4	0,0	11,2
Přednášky, workshopy, besedy	5,9	0,0	12,1
Komerční televizní vysílání (Nova, Prima, CNN Prima news...)	4,1	0,0	9,9
Neformální debaty (např. na společenských akcích, v hostinci, restauraci a podobně)	2,0	0,0	6,8
Časopisy	0,8	0,0	3,2

Tabulka č. 9: Pocit bezpečí v České republice

Otázka č. 9 - Cítíte se v České republice bezpečně? (z 10)	n	%
1 - nejméně bezpečně	17	2,7
2	11	1,8
3	13	2,1
4	30	4,8
5	75	12,0
6	42	6,7
7	81	12,9
8	145	23,1
9	114	18,2
10 - nejbezpečněji	99	15,8
Celkem	627	100
Průměr	7,3	

Tabulka č. 10: Informační kanály pro získávání informací o aktuální bezpečnostní situaci

Otázka č.10 - Který z těchto informačních kanálů hodnotíte jako nejkvalitnější pro získávání informací o aktuální bezpečnostní situaci? (ze 100 bodů)	Průměr	Medián	Směr. odchylka
Internet	37,3	30,0	30,5
Veřejnoprávní televizní vysílání (Česká televize)	17,1	10,0	21,7
Sociální sítě	11,5	0,0	19,3
Odborná literatura	11,1	0,0	20,0
Přednášky, workshopy, besedy	8,0	0,0	14,9
Komerční televizní vysílání (Nova, Prima, CNN Prima news...)	6,5	0,0	14,6
Rodina a přátelé	5,2	0,0	11,4
Neformální debaty (např. na společenských akcích, v hostinci, restauraci a podobně)	1,8	0,0	8,2
Časopisy	1,5	0,0	7,3

Tabulka č. 11: Ověřování zdroje informací

Otázka č. 11 - Ověřujete u získaných informací jejich zdroj? (z 10)	n	%
1 - nikdy	28	4,5
2	21	3,4
3	31	5,0
4	33	5,3
5	122	19,5
6	55	8,8
7	81	12,9
8	99	15,8
9	51	8,1
10 - vždy	105	16,8
Celkem	626	100
Průměr	6,6	

Tabulka č. 12: „Jste si vědom/a bezpečnostních hrozeb v České republice?“

Otázka č. 15 - Jste si vědom(a) bezpečnostních hrozeb v České republice?	n	%
Ano	517	82,5
Ne	110	17,5
Celkem	627	100

Tabulka č. 13: „Které hrozby, nebezpečí považujete za vážnější?“

Otázka č. 16 - Které hrozby, nebezpečí považujete za vážnější?	n	%
Antropogenní (způsobené činností člověka)	350	67,7
Naturogenní (přírodní)	24	4,6
Stejně vážné	143	27,7
Celkem	517	100

Tabulka č. 14: Podpora vzniku nové bezpečnostní instituce

Otázka č. 18 - Podpořil(a) byste vznik nové bezpečnostní instituce?	n	%
Ano	415	69,1
Ne	186	30,9
Celkem	601	100

Tabulka č. 15: „Jakou funkci by měla tato bezpečnostní instituce plnit?“ (možnost více odpovědí; n = 415)

Otázka č. 20 – Jakou funkci by měla tato bezpečnostní instituce plnit?	N	% (n = 415)
Vzdělávání v oblasti bezpečnosti	298	71,8
Spolupráce s Integrovaným záchranným systémem	273	65,8
Pomoc obyvatelům při řešení mimořádných událostí	265	63,9
Poskytování informací při mimořádných událostech	253	61,0
Osvěta v oblasti bezpečnosti	214	51,6
Poskytování ochranných pomůcek	168	40,5
Jiná odpověď	9	2,2

Tabulka č. 16: „Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit bezpečnostní instituci ve Vaší obci/měště?“

Otázka č. 21 - Myslíte si, že by bylo vhodné vytvořit	n	%

bezpečnostní instituci ve Vaší obci/měště?		
Ano	294	66,7
Ne	147	33,3
Celkem	441	100